

Formningsveiledet for Elvepromenaden

Offentlige rom på Transittkaia, Nyhavna

November 2024

Innhold

01	Intro	s. 3
02	Elvepromenaden	s. 6
03	Doratorget	s. 14
04	Transittparken	s. 22
05	Almenninge	s. 29
06	Den blå-grønne park	s. 36
07	Kobling under Pirbrua	s. 43
08	Generelle temaer	s. 49
	Naturens mangfold	
	Belysning	
	Ombruk	

Leseveiledning

Formningsveilederen beskriver prinsipper og illustrerer eksempler for mulig indretning af en række offentlige rom på Transittkaia: Elvepromenaden, Doratorget, Den blå-grønne park, Almenninge, Transittparken, kobling under Pirbrua samt fælles temaer der gælder på tværs af området.

Formålet med Formningsveilederen for offentlige rom er at beskrive konkrete landskabelige greb og detaljer, og derved bidrage til at skabe en gennemgående landskabelig sammenhæng og identitet i området.

Af modtagere henvender dokumentet sig til bygherrer, landskabsarkitekter, ingeniører og andre der skal medvirke til at formgive byrom på Transittkaia.

Vision

Transittkaia skal danne ramme om et blandet og levende by-
område med byrom befolket af mennesker der bor og arbejder
i Nyhavna samt besøgende til områdets rekreative byrom og
byfunktioner.

Størstedelen af området fungerer i dag som aktiv industrihavn, og eksisterende byrom og bebyggelser er skabt til maskiner og produktion. Formningsveilederen fokuserer på principper for grundlag for byliv, dyre- og planteliv indenfor rammerne af stedets nuværende identitet og historie.

Kulturminner og egenart

Kulturminnene, industrielle spor og nærheten til vand er stedseg-
ne kvaliteter som skal styrkes og prege området. Transittkaia skal
udvikles som en lokalt forankret bydel, hvor områdets iboende
potentialer knyttet til elva foldes ud, hvor industrielle landmarks
fremhæves, og iboende strukturelle træk fortolkes og videreføres.

Klimasikring, naturværdi og rekreation

På Transittkaia skapes der nye rekreative tiltak som imødekommer stedets klimautfordringer. Transittkaia skal være et frodigt byområde, med blå-grønne gårdsrom for lokale fællesskaber, og samlende byrom hvor der er by-naturoplevelser og synlig håndtering af regnvand, eksempelvis i den Blå-grønne park. Synlige regnvandsløsninger og et rigere dyre- og planteliv går hånd-i-hånd med rekreativ værdi og oplevelse i øjenhøjde for mange trafikanter.

Fellesskab og social bærekraft

På Transittkaia skal naboskab mellem institutioner og beboere udfolde sig naturligt. Fremtidens byrum skal understøtte de daglige aktiviteter og udformes som mulighedsrum, som beboere kan interagere i og med. Variation i sociale mødesteder skal spænde fra uformelle møder i kantsoner til når man gør noget sammen fordi man har lyst, f.eks. på Dora torget.

Fra industrihavn til bærekraftig og urbant byområde

Transittkaia reguleres med kvartaler som tre større voluminer. Åpninger i bebyggelsen tilrettelegger for varierte byrom med overordnede offentlige akser mellom kvartalene og blågrønne gløtt innimellom gårdsrommene. Langs Nidelva sikres det et sammenhengende parkdrag i nord-sørgående retning, fra Transittpiren til Nidelv bru, som skal kobles på byen via en ny bru over Rosenborgbassenget uten for projektområdet. Mellom Nidelva og Transittgata skapes syv tverrforbindelser, herunder et offentlig torg som kobler Nyhavna sammen med kulturaksen i øst-vestgående retning.

Utomhusplan

Transittkaia i dag

Barrierer

I Trondheim har en voksende havneaktivitet økt byens avstand til vannet. Med utviklingen af Transittkaia genvinder Trondheim kontakten med fjorden ved udmundingen af Nidelva. Det rekreative potentiale er stort, og fremtidige byrom skal utvikles med fokus på kontakt til vandet og formidling af tidevandets rytme. Nyhavna er kendetegnet ved manglende koblinger til den eksisterende by og de få koblinger som findes er uattraktive. Nye koblinger skal etableres og eksisterende skal styrkes, f.eks. koblingen under Pirbrua.

Industrielt præg

Nyhavna har en rig samling af kulturminner og flere industrielle landmarks og elementer præger området. Materialebrugen er rå og rationel og området er præget af stramhed i form af rette facadelinjer og aksiale forløb. Flere af områdets industrielle elementer skal bevares og strukturelle og materialemæssige karaktertræk fortolkes i ny bebyggelse og landskab.

Dyre-og planteliv

Dyre - og plantelivet i området er meget begrænset, bortset fra et rikt måkeliv. Byrom i området er primært flader belagt med asfalt, og kanten mod vandet er brat og stram. Enkelte steder har pioner-beplantning etableret sig. Potentialet for forbedring af forhold for dyre-og planteliv og dertilhørende rekreativ værdi er stort, dels på land og dels i overgangssonen til Nidelva.

Byrom og forbindelser på Transittkaia

Transittkaia vil rumme forskellige bysituationer, og være en kombination af små, uformelle kvarterspladser og intensive byrum med programmer, der også udgør en attraktion for udefrakommende. Området skal udvikles med variation og hierarki i udbudet af mødesteder og forbindelser:

En række øst-vestgående forbindelser skal etableres mellem Transittgata og Elvepromenaden. Disse udformes som offentlige rum, dels som gatetun gennem gårdsrom og dels som almenninge. De tværgående byrum indrettes som lokale, uformelle mødesteder.

Et nord-sør gående strøy udvikles som en lokal forbindelse mellem gårdsrom. Gårdsrom og stiforløbet danner ramme om de nære fællesskaber for områdets beboere.

Promenaden langs Nidelva vil fungere som en ny park for hele Trondheim. Parken fungerer som et samlende landskapsrom, der i sør kobler Nyhavna til centrum med en opgraderet kobling under Pirbrua. I nord ender Elvepromenaden i Transittparken, en destination for hele byen.

Doratorget ligger som anker for enden af kulturaksen og danner rom for udfoldelse af byfunktioner, større arrangementer samt lommer til uformelt ophold.

Transittgata indrettes som aktiv ankomståre for beboere og besøgende i Transittgata.

- Gårdrom, naboernes mødested
- Elvepromenaden, byen og kvarterets mødested
- Doratorget, byen og kvarterets mødested
- Almenninge og tværgående passager, lokale mødesteder
- Den blå-grønne park, lokalt mødested
- Transitt parken, byen og kvarterets mødested
- Kobling under Pirbrua
- Fokusområde for Formningsveilederen

Park- og byrum

- Offentlige forbindelser
- Offentlige tværgående forbindelser
- Lokal sti-forbindelse

Forbindelser

Elvepromenaden

Vision og designprinsipper

Levende bypark for hele Trondheim

Elvepromenaden vil fungere som en ny park for hele Trondheim. Parken fungerer som et samlende landskapsrom, der i sør kobler Nyhavna til centrum og i nord ender i Transittparken.

Fælles byfunksjoner orienterer sig mod og oppleves i parken og bidrager til at denne bliver et samlende, fællesskabende og oplevelsesrikt byrom.

På bakkeplan sikrer blandede byfunksjoner langs promenaden aktivitet det meste af døgnet. Alle hjørner på bakkeplan vil have utadrettede funksjoner som f.eks. kaféer, restauranter og felleslokaler.

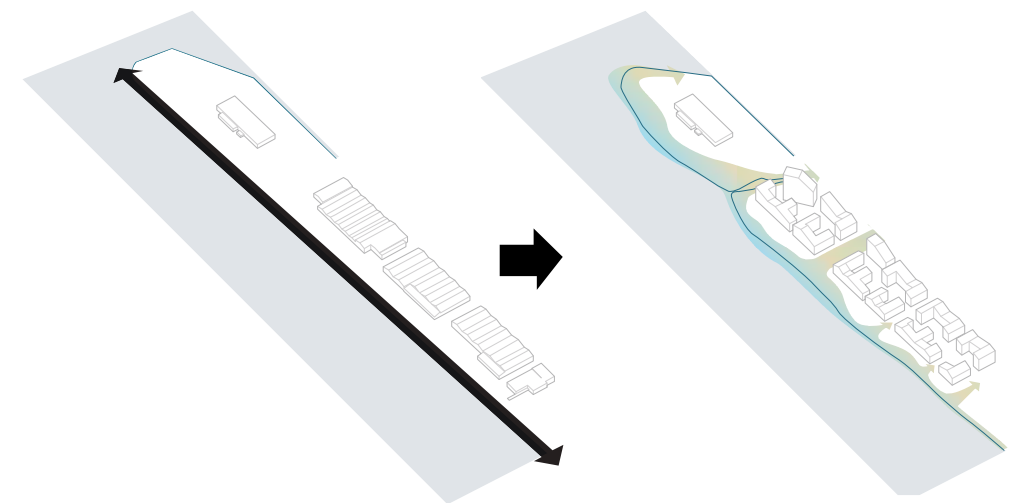
Boliger på bakkeplan indrettes med kantzoner der inviterer til ophold. Dette giver liv og øjne i byens rom og øger oplevelsen af tryghed. Boligkantsonerne viser, at der i Nyhavna lever mennesker og betyder at parken oppleves levende.

Biologisk mangfold og rekreativ verdi

I Elvepromenaden henger oplevelsesverdi i øjenhøjde også sammen med naturoplevelser og parken utvikles med fokus på at styrke blå og grøn biodiversitet. At gi plass til et rikt dyre- og planteliv i Elvepromenaden vil styrke parken som attraksjon.

Fra homogen kant til bugtet naturkant

Elven møter fjorden ved Transittkaia, noe som gjør den til et spesielt sted for biologisk mangfold, men det potentiale er ikke utfoldet i dag. Kanten mellom land og vand skal formes som et bugtet, heterogent landskap med de rette betingelser for en større biodiversitet, noe som ikke er mulig med like linjer og jævne profiler.

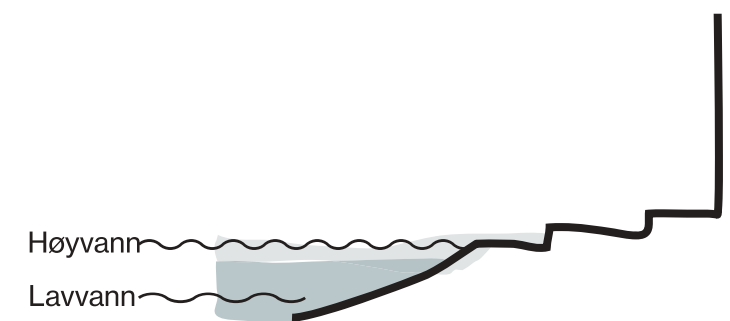
Dagens kant: stram industri-kant

Bugtet naturkant

Oplevelse af natur og vann - flere nivåer

Parken udformes i flere nivåer: Det nedre nivået påvirkes av tidevannet, det midtre nivået sikrer en offentlig tilgjengelig promenade, mens det øvre nivået skaper privatliv for boligene.

Elvepromenaden bør innrettes med mulighet for å komme nær vannet, med mulighet for å oppleve dyreliv og vannets rytme på nær hold.

Mikroklima og beplantning

Elvekanten er utsatt for vær og vind. Vinden er en del av opplevelsen av Elvepromenaden, men med vegetasjon kan der skapes områder med le. For gode betingelser for ophold om vinteren kan der arbejdes med opholdslommer, som er skuddt lett inn istensætningen.

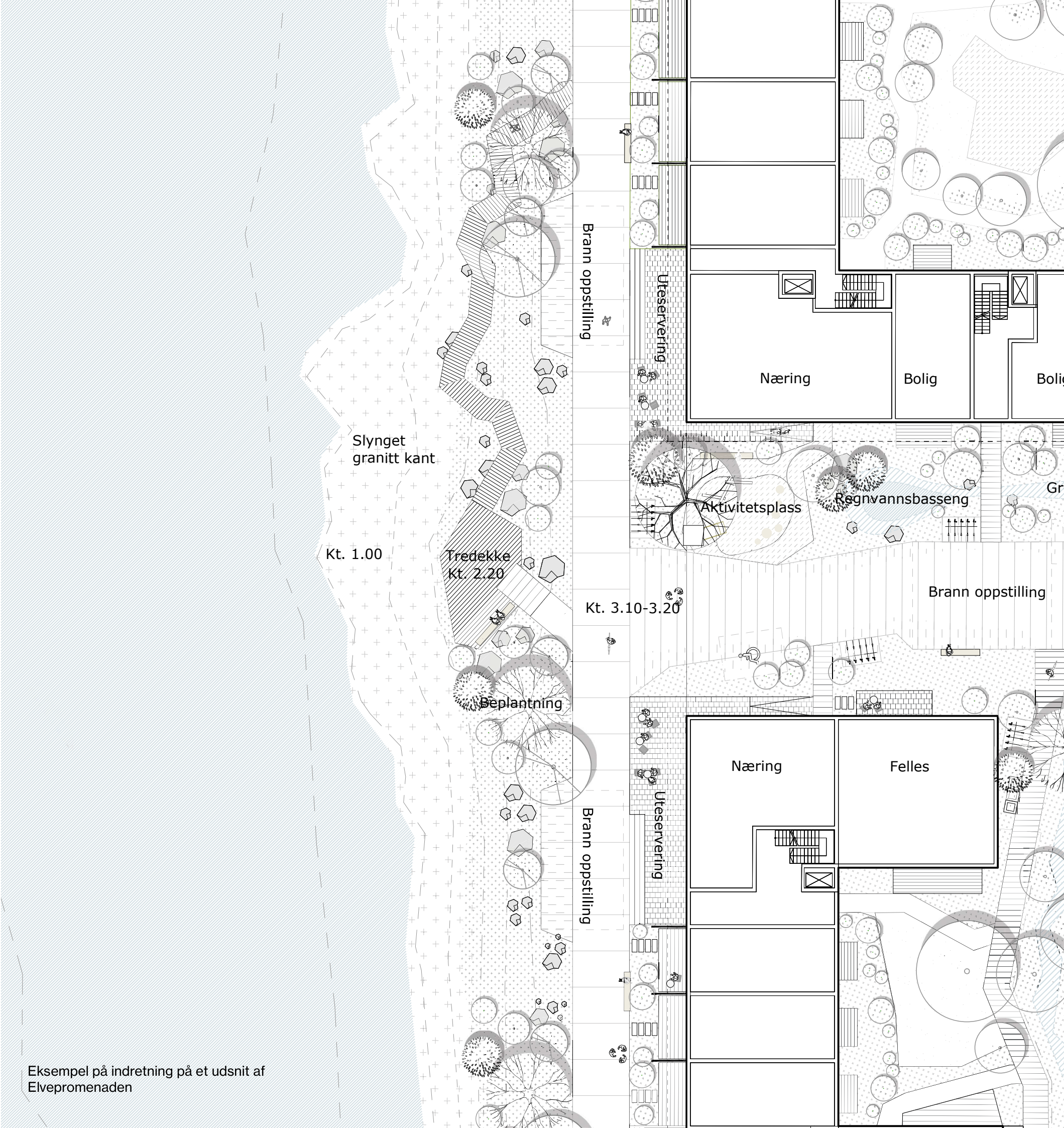

Planudsnit

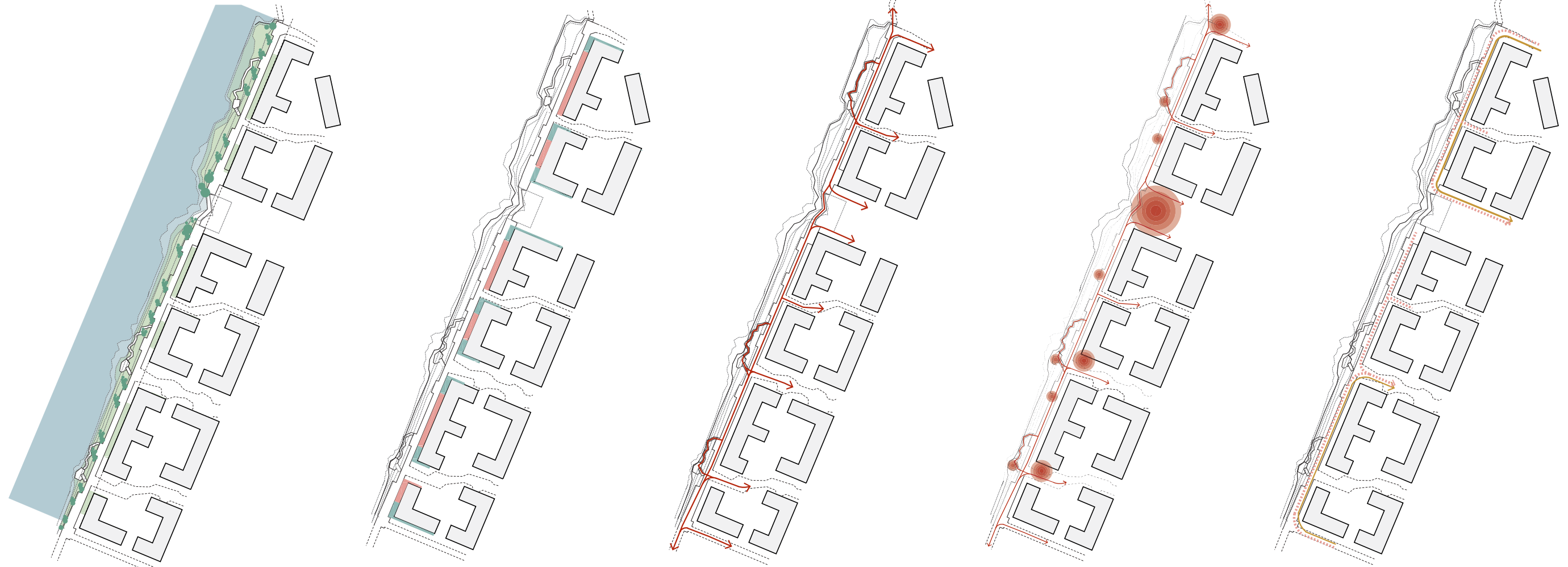
En bugtet kant med slakere heldning langs Nidelva kan forbedre forhold for flora og fauna, både i tidevandssonen og under vann. Der drages inspiration fra de norske kystlandskaber, hvor typologier som vig, poll, brugt og holm skaper miljøer for forskjellige typer av plante- og dyreliv (se desuden illustrationer i kapitlet ”Naturens mangfold”).

Eksempel på indretning på et udsnit af Elvepromenaden

Planens lag

Grønstruktur og vand

■ Aktive næringskantsoner
■ Boligkantsoner

Flow muke trafikanter

Særlige punkter for aktivitet og rekreation

— Lejlighedsvis kørsel
(HCP, varelevering, flyttebiler)
— Brandvei

Grønstruktur og vand

Promenaden omkranses af grøntareal: mod elven i form af den landskabelige kant og mod bebyggelsen i form af grønne kantsoner. Træer mod elva etableres med vindskærmende effekt. Åbninger mod øst-vest gående strø og forbindelser friholdes for træer af hensyn til sigteakser og views mod elverommet. I det bugtede grøntareal mod elva kommer besøgende tæt på flora og fauna og tidevandets bevægelse.

Funktioner på bakkeplan

Funktioner varierer mellem boliger og næring. Blandede typologier sikrer variation og oplevelsesværdi. Hjørner mod øst-vest gående byrum indettes med aktive næringskantsoner med offentlig henvendelse. Disse fungerer som tydelige invitationer til at bevæge sig på tværs og videre ind i Nyhavna og skaber grundlag for byliv.

Aktivitet og rekreation

Elvepromenaden indrettes med en kombination af faciliteter til aktivitet og lommer til rekreation. Som del af promenaden etableres nicher i det grønne med offentlige siddepladser, dette i kombination med udsigts-punkter og siddepladser ved den nedre sti. Ved mødet mellem Elvepromenaden og Doratorget samt almenninge etableres faciliteter til aktivitet. Disse punkter eksponeres for en del forbi passerende og fungerer som fix-punkter ved bevægelse i parken.

Flow

Elvepromenaden skal indrettes på de muke trafikanter betingelser og promenaden indrettes som shared-space for gående og syklister. I forbindelse med udvalgte åbninger til nord-sør gående rum etableres nedre sti-forbindelser. De nedre stier tilbyder et mere roligt natur-rom, tættere på vandet, med en lille afstand til promenaden. Kørsel skal begrænses til et minimum og vil bestå i lejlighedsvis varelevering, HCP, flyttebiler og redningskøretøjer.

Kant mellom land og vann

Variation i kanten

Kanten mellom land og vand er i dag anlagt som en stejl, homogen fyllingsfront. Den er uden synligt dyre- og planteliv og naturværdi. Kanten er præget af skiftende vandstande. I løpet af 28 dage varierer vandstanden med ca. 2,2m.

I bugtningen af kant mellem land og vand skal der arbejdes med variation i kanttypologier og substrater, der understøtter forskellige dyre- og plantearter. I den bugtede kant opstår der områder med læ for strøm, som f.eks. kan fungere som hvilesteder for laks og sjø-ørred. Vertikale kanter er økologisk døde og de fremtidige kanter skal udformes med overvejende gode hældninger (f.eks. 1:3). Etablering af en mere sandholdig bund kan skabe grundlag for relokalisering af bund-dyr (f.eks. krebsdyr, snegle, børstemark). Dyr i sandet vil fungere som føde og generere liv. Der er potentiale for at skabe en kaskade-effekt.

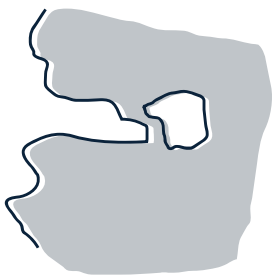
Prinsipper for erosionssikring

Kanten må erosionssikres grundet strømforhold og stormflo. Sikring i bugtninger kan ske med stein (gns. størrelse 500 kg) i ydre punkter. Det kan være i forskellige fragmenter - størrelser av stein, viktigst er tyngden. Imellem ydre punkter kan der i læ-sone etableres mindre sedimenter f.eks. shell-sand, mindre stein mm. som vegetation kan vokse i og som levested for bunddyr.

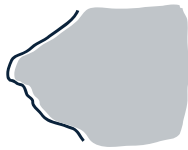
Kanttypologier i plan

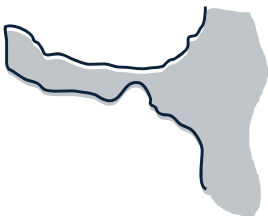
Bugt
kantens store bløde bue

Halvøya og holm
kanten beveger sig ut i vannet

Vig
kantens mindre og spidsere slag, som kan være både helt små og litt større

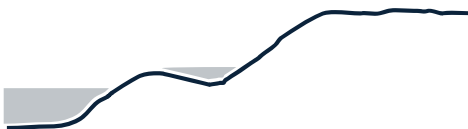

Poll
kanten trekker vannet langt inn som i den Blå-grønne park

Kanttypologier i snit

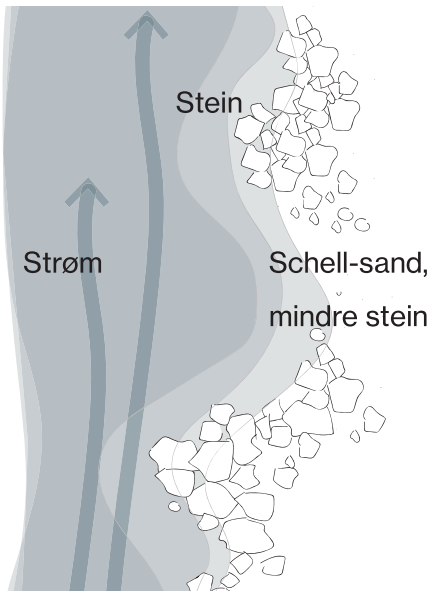

Den gode hældning
hældningen på kanten har stor betydning for dyre- og planteliv, f.eks. hældning på 1:3

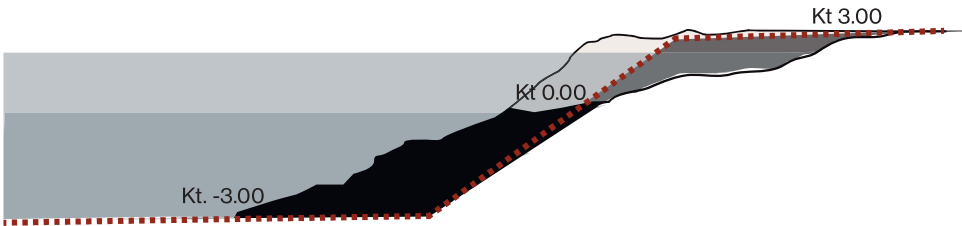

Tidevanns-basseng
Lade vannet stuve opp udvalgte steder

Erosionssikring

Eksempel på sikring mellom to punkter med stein og mindre sedimenter i læ-sone mellom disse

- Afgravning i eks. kant
- Påfyld af materiale
- Eksisterende kant
- NB: kotehøyder for afgravning/påfyld i kanten er prinsipielle

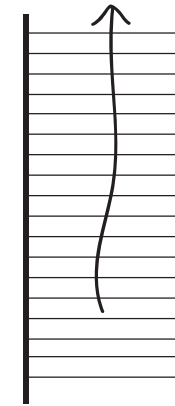
Bugtning af kanten kan etableres som dels afgravning i eksisterende kant + påfyld af nyt materiale. I den sørlige del af Transittkaia, hvor terræn under vand er lavt forslås påfyll. Mod nord er elva/fjorden dyb, her forslås afgravning i eks. kant.

Belægning

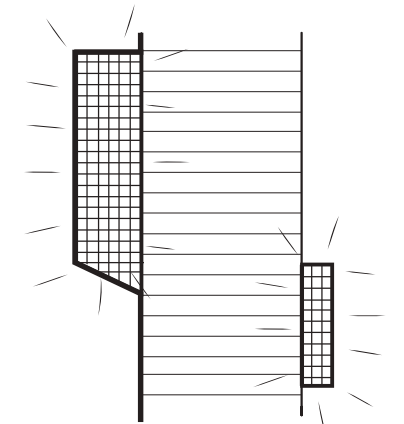
Elvepromenaden skal have et sammenhængende belægningsudtryk fra Brandstationen i syd til den blå-grønne park i nord, kun brudt af doratorget. Promenadens lige forløb, understøtter sammen med bygningsvolumenerne den stramme kant fra syd til nord.

Belægningerne udføres til brug for gående, syklister og ophold, men skal også være et brugbart og robust underlag for tungere kørsel ifbm. varelevering, snerydning og stigerejsning samt brandredning med stigevogn.

- Kørearealer udføres som belægningsfliser eller belægninger i materialerne granit eller beton og skal fremstå med en 'finere' overflade end almenningene.
- Belægningen består af en gennemgående primær belægning og en sekundær belægning der udlægges under sykel p pladser, brandopstillingsarealer og tilsvarende zoner. Derudover kan en sekundær belægning anvendes som overgang til kanter og elementer samt i opholdszoner.
- Sekundær belægning udføres som græsarmering og kan udformes af ovenstående materialer med en bred, grøn fuge.
- Der skal arbejdes med overgangen og detaljeringen mellem Elvepromenaden og almenninge/tværgående passager.
- Belægningen afsluttes mod nedtrapning til Nidelva med en kant i niveau med belægningen, så overfladevand frit kan afledes.
- Holdepladser skal udføres i sammenhæng med øvrigt belægningsudtryk.
- Opholds-og legeområder samt cykelparkering kan udføres som grus eller lignende ubundne materialer.
- Farvetoner er grå, lune eller lyse. Grønne toner kan opnås ved at beplantning flettes ind vha. af fx brede fuger el. lign., hvor trafikale krav tillader det.
- Det bør undersøges om der kan laves en flise støbt af delvist genanvendt beton jf. afsnit om ombruk.

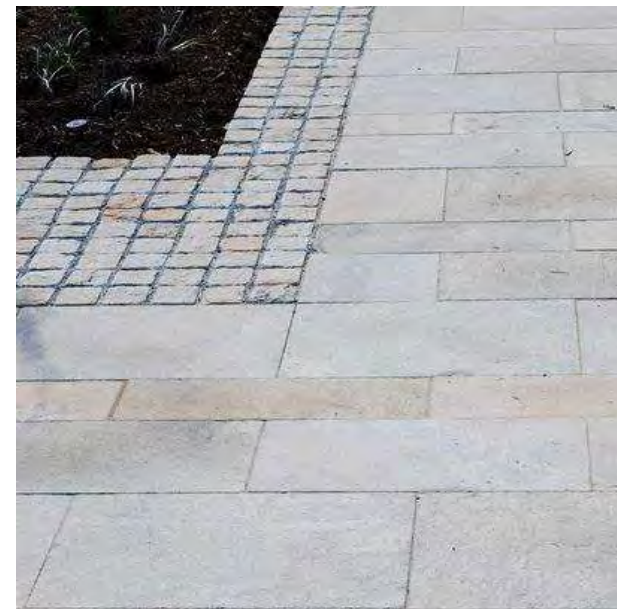
Primær belægning med gennemgående fuger vinkelret på gangretning. Kant afslutter belægning mod vandet.

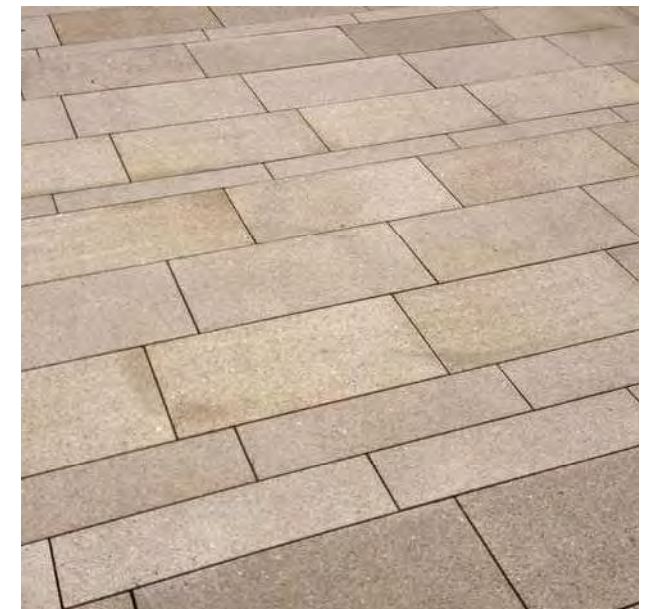
Sekundær belægning med ved cykelparkering, ophold, brandopstilling og lignende. Fuger vinkelret på gangretning.

Eksempel på primær belægning, beton lagt i bånd

Eksempel på primær belægning, granit

Eksempel på primær belægning, granit

Eksempel på sekundær belægning, granit

Eksempel på sekundær belægning, beton med grøn fuge

Eksempel på sekundær belægning, genanvendt granit med grøn fuge

Elementer og inventar

Parkens karakteristiske promenade etableres som et sammenhængende forløb af elementer og inventar, der sammen med belægningen skaber en ensartet identitet. Materialerne udspringer fra det postindustrielle havnemiljø med stål, beton og træ som gennemgående materialer.

- Træbrygge med trappe og rampe-adgang placeres tre steder langs promenaden
- Træbrygge og trappe etableres med overflade af eg, uden værn, men med kantsikring for kørestolsbrugere
- Gelænder på trapper udføres i corten med gribeegnet håndliste
- Opholdsbænke i massiv eg placeres langs promenade pr 15-30 meter.
- Terrænmurer v. næring udføres ens på hele strækningen i beton eller cortenstål. Højdeforskel mellem hævet nærings kantzone og promenade må ikke være højere end der kan undlades værn og i en højde så det kan fungere som siddekant.
- Som en del af bygningsmassens ytre konstruktion kan der etableres espalier afskærmning mellem kantsoner. Denne zone skal særligt koordineres mellem bygning og landskab
- Inventar som cykelstativ, træhulsrist, afvandingsrist, affaldspand, pullert, belysning, ledelinjer og lignende skal udføres så det fremstår i samme familie af corten, støbejern, ubehandlet stål eller farve som corten.
- Muligheden for at arbejde med/udvikle særlige elementer af genbrugsmater skal undersøges

Træbrygge i robust udtryk skaber nærhed til vandet

Håndliste i stål

Opholdsplint i egetræ

Støttemur ved hævet nærings kantzone

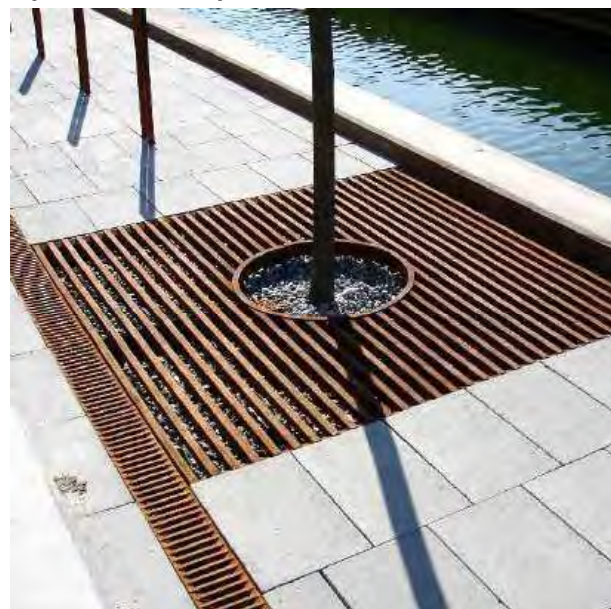
Cykelstativ i udtryk som corten stål

Belysningspullert i udtryk som corten stål

Affald i udtryk som corten stål

Træhul- og afvandings rist i udtryk som corten stål

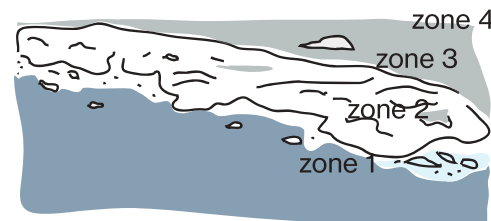

Ledelinjer i støbejern

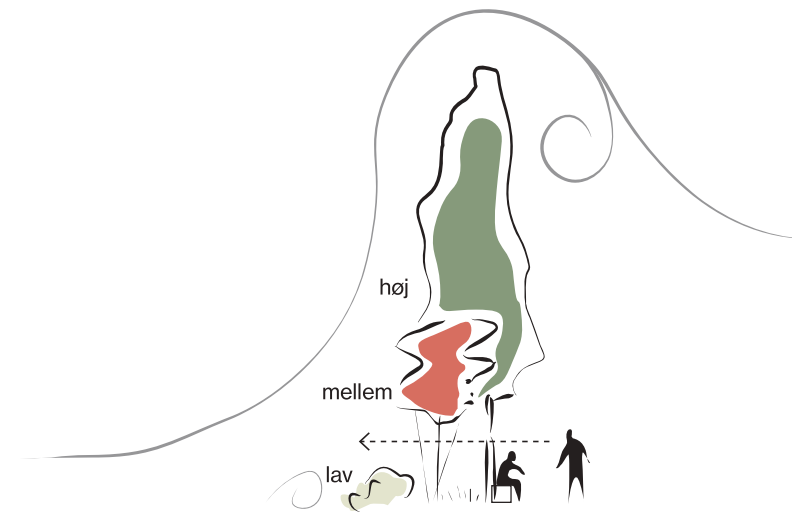
Beplantning

Parkens beplantning placerer sig på hver side af den belagte promenade, mod bygningerne og elven. Langs bygningerne formidler beplantningen overgangen mellem den offentlige promenadeforløb til de mere private funktioner på bakkeplan med en lav beplantning og mindre flerstammede buske. Mod Nidelva og i overgangen fra vand til land tager beplantningen afsæt i fire forskellige naturtyper; strandberg, rasmarkshei, strandeng og kystskog jf. afsnit om Naturens mangfold.

- Læbælter placeres langs parken for at reducere vindens påvirkning. Beplantningsgrupperne placeres med en indbyrdes afstand på 20-40 meter for at sikre udkig herimellem. Placering skal tage højde for at akser fra almenninge friholdes
- Læbælterne er bestående af høj, mellem og lav beplantning og kan etableres så der er frit udsyn for gående mellem stammerne. Læbælterne tager udgangspunkt i kystskog.
- Langs bebyggelsen etableres en varieret bund med mellemhøje græsser, buske og små flerstammede træer der skaber en afskærmning mellem den offentlige promenade og bebyggelsens private soner.
- Beplantningen der strækker sig fra promenaden mod vandet, placerer sig mellem sten i en karakter strandberg, rasmarkshei og strandeng.
- Slyngeplanter plantes ved ytre konstruktion og placeres som minimum i overgang mellem bolig og næring med fokus på at afkærme den private kantsone.
- Vegetation skal tilgodese arter jf afsnit om naturtyper og kan af æstetisk, funktionel og fremtidssikring blandes med op til 40% andre arter, der fungerer i samspil med naturtypen og lokationen.
- Generelt skal planter være vind - og salt tålende samt kunne klare sig i næringsfattig jord.
- Nær vandet skal der skapes forhold der sikrer, at træer, buske og urter kan etablere sig i mindre sedimentter mellem granit stykkerne.

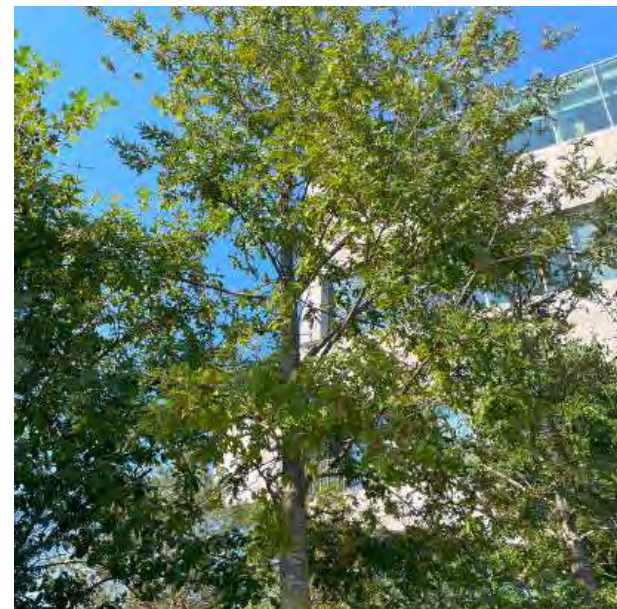
Beplantningen i kanten mellem land og vand udføres for at styrke biodiversiteten i de fire soner

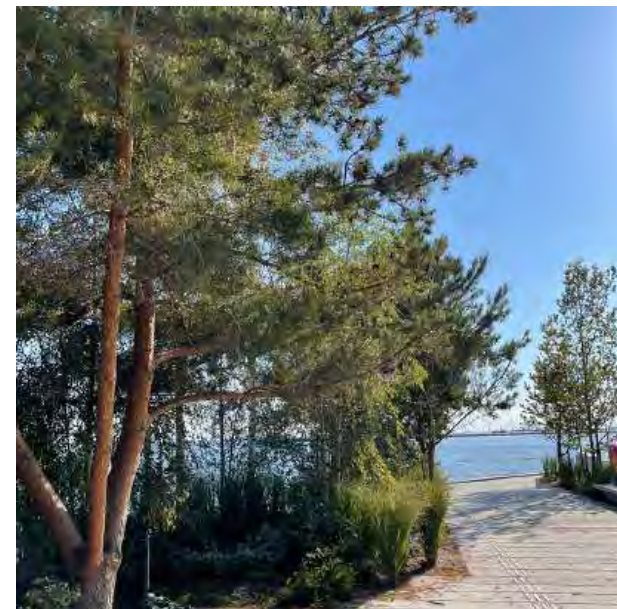
Læbælter bryder vind og forbedrer komfort

Afskærmende beplantning mellem offentlig/private soner samt klatreplanter

Osp, *Populus tremula*

Furu, *Pinus sylvestris*

Selje, *Salix caprea*

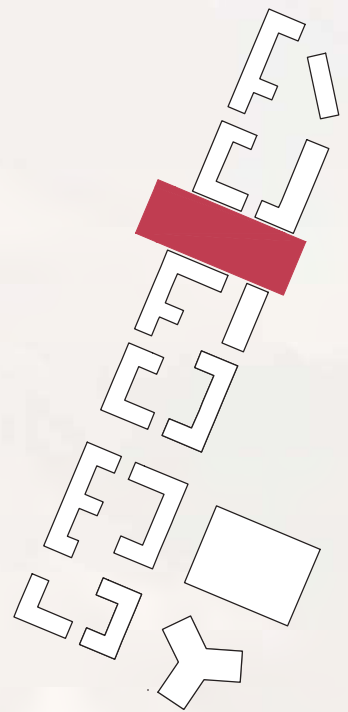
Smyle, *Avenella flexuosa*

Bitterbergknapp, *Sedum acre*

Strandhellik, *Armeria maritima*

Doratorget

Vision og designprincipper

Et tyngdepunkt for byliv på Nyhavna

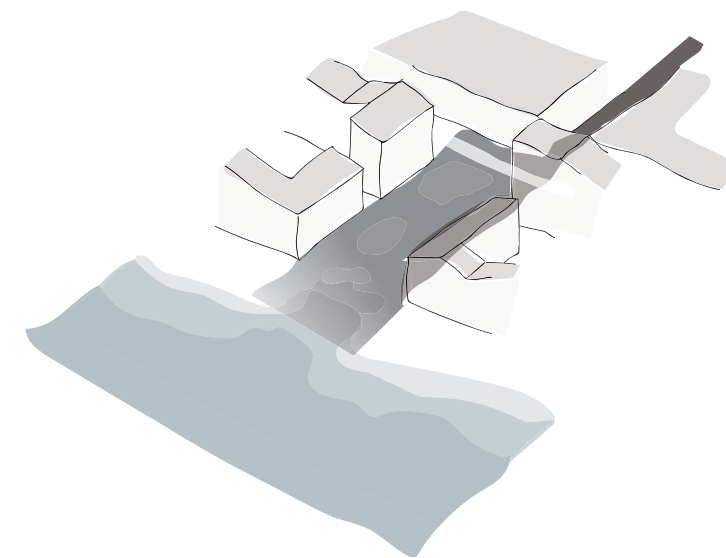
Doratorget ligger som anker for enden af Kulturaksen og vil udgøre et af Nyhavna's største byrom med café og restaurantliv i første etasje ut mot plassen. Torget indrettes som rom med plads til udfoldelse af byfunktioner såsom større markedsarrangementer og med lommer til uformelt ophold. Det nye byrom indrettes som attraksjon for hele Nyhavna.

Fleksibelt og levende byrom

Fremtidige funktioner på bakkeplan skal bidrage til at torget bliver samlende, fællesskabende og oplevelsesrigt. Funktioner på bakkeplan skal desuden understøtte aktivitet på forskellige tidspunkter af døgnet, forskellige tider af på ugen. Doratorget inviterer alle til at komme og understøtter en høj grad af offentlighed og ophold. Torget skal indrettes med en høj grad af fleksibilitet, så rummet kan tages i brug til at bred vifte af anvendelser.

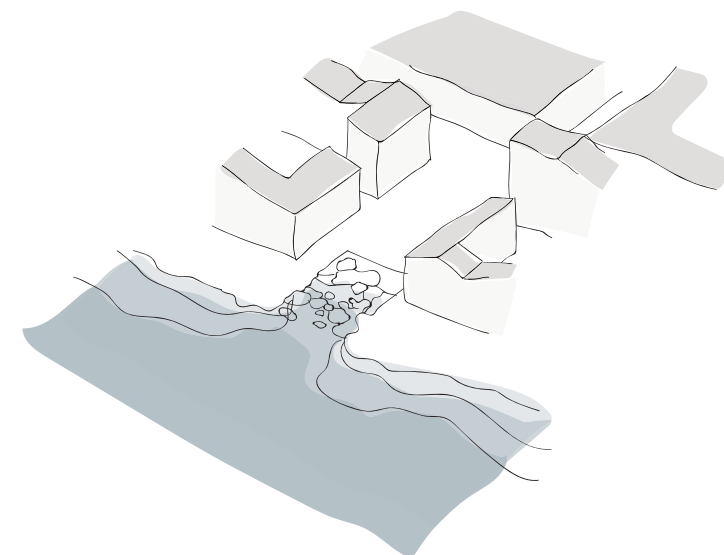
Doratorgets bygulv

Doratorget markerer afslutningen på Kulturaksen mod Nidelva. Torgets bygulv strækker sig fra væggen til Dora II på tværs af Transittgata mod elverommet.

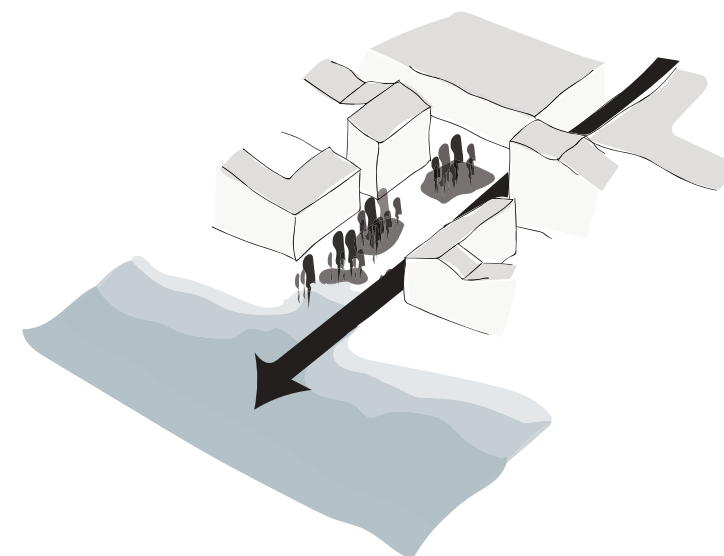
Nedtrapning mod vandet

Mod Nidelva trapper Doratorget ned mod vandet. En landskabelig trappe og store elementer i granit trækker vandet ind på torget og forbinder besøgende med Nidelva. Den dynamiske trappe formidler og iscenesætter tidevandets bevægelse og overgang fra vand til land. Torget er i konstant dialog med vannstanden.

Friholdelse af sigteakse

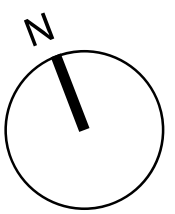
Torgets beplantning konsentreres i torgets nordlige halvdel. Dermed forstærkes sigteaksen mod elverommet fra Kulturaksen.

Plan og snit

Eksempel på indretning af Doratorget

Torget's lag

Vegetation og elementer af vand

Grupper af træer og plantebede placeres så vind fra fremherskende vindretninger brytes opp. Plantebede og træer bryter op vindforsterkningen rundt hjørnene og beskytter soner til uteserveringen. I tillegg beskytter beplantning noe mot vind mer direkte inn på torget. Ø'er af grønt fungerer desuden som nicher og inndeler torget i ulike soner.

Elementer af vand indgår på pladsen på ulike måder: i nedtrapningen mod vandet, med store granit stykker der skaber en sikker og tydelig afskærmning til den stærke strøm i elven, samtidig med man kan komme helt tæt på og oppleve de varierende vand stande. Ligeledes oppleves vandet i regnbæde forbundet med vandrende og i vanddysser, der på varme dage kan indbyde til leg.

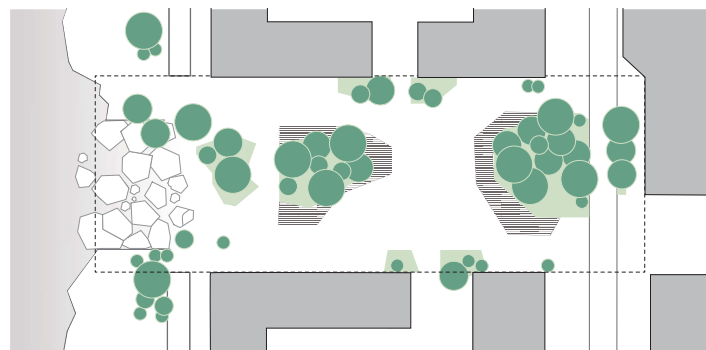
Flow

Muke trafikanter krydser torget fra ulike retninger, særligt i øst-vest gående retning via Kulturaksen og nord-sør via Elvepromenaden. Ved nedtrapningen mod vandet legges til rette for en sti der forbinder promenaden på begge sider af torget.

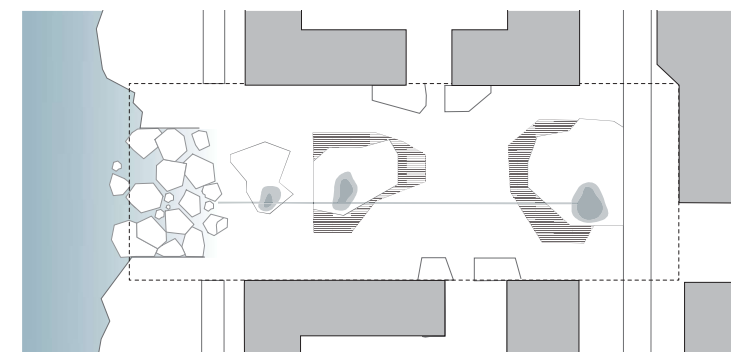
Langs bebyggelsen friholdes et areal til brandvej. I torgets nordlige del friholdes desuden plads til lejlighedsvis kørsel af f.eks. varelevering og flyttebiler.

Sonering

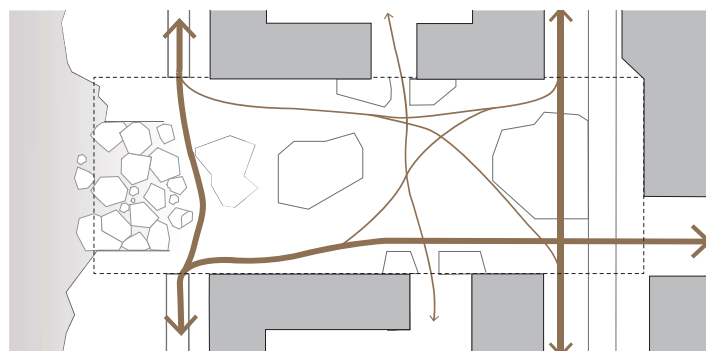
Grønne vegetationsvolumener med nedsivningsområder inndeler torget i ulike soner og rom. Sentralt på torget findes et fleksibelt aktivitetsrom med plads til f.eks. afholdelse af mere pladskrævende arrangementer i de varmere måneder og mulighed for at integrere skøjtebane i de kolde måneder. De grønne nicher indrettes med offentlige siddemuligheter for rekreation og ro.

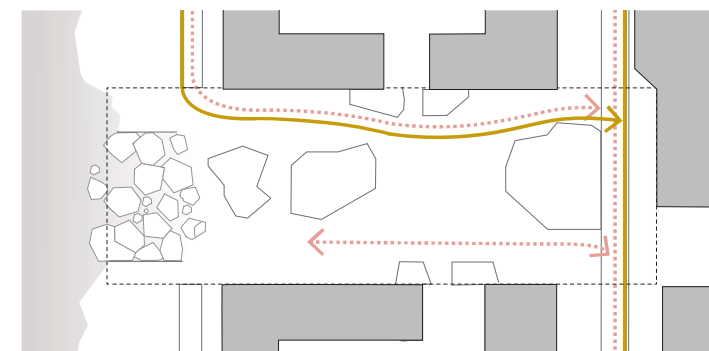
Vegetation skaber læ, rom og sonering på torget

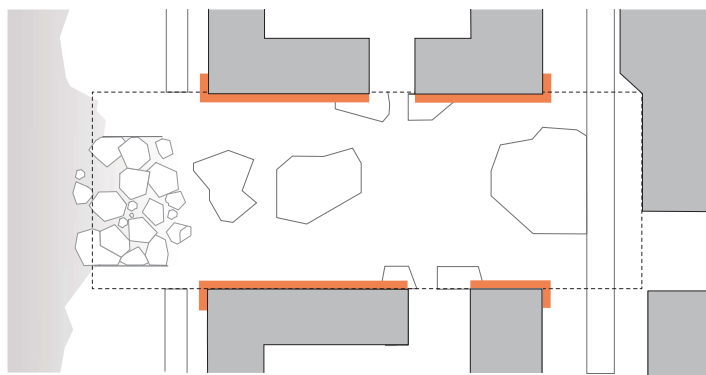
Vandelementer og belægningssoner med ombruk

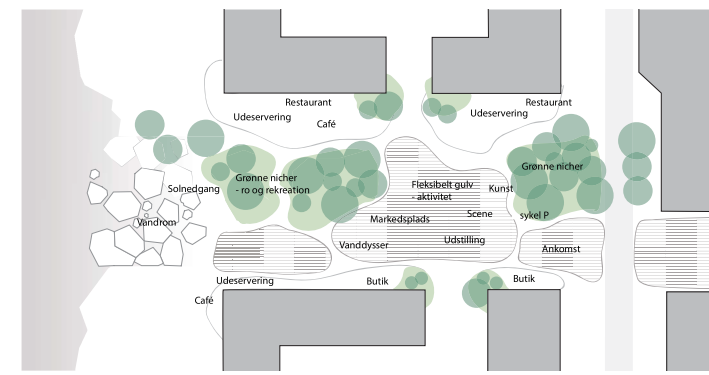
Flow muke trafikanter

Logistik - flow og princip for brannvej

Aktive næringskantsoner

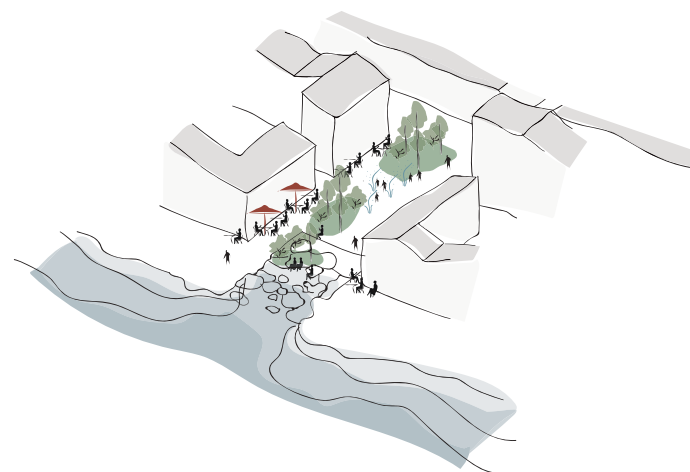
Princip for overordnet sonering

Brug af torget

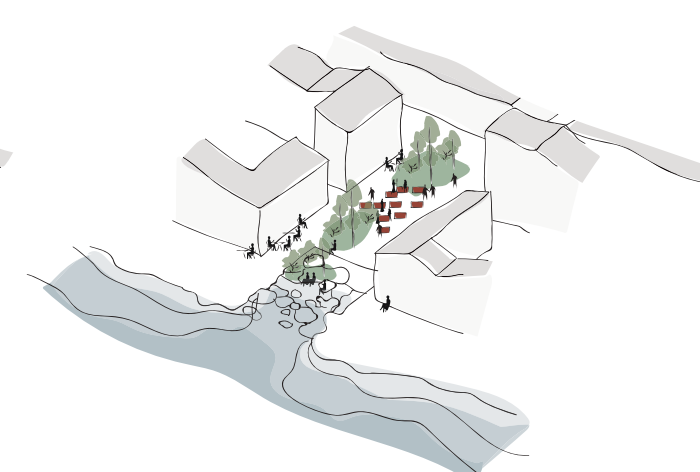
Levende kantsoner understøtter liv og ophold langs kanten

Kantsoner mod torget skal indrettes med opholdsmuligheder, transperans og variation. Adgang fra torget til næringslokaler skal etableres med nivå-fri adgang og spring mod hævet gårdrom kan optages i bebyggelsen.

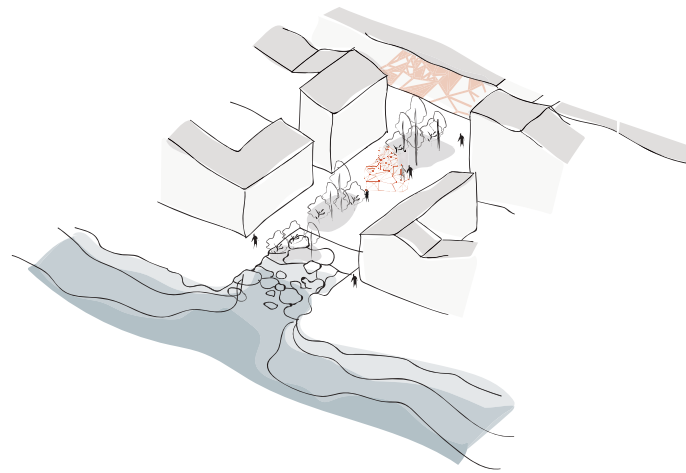
Kantsoner skal indrettes med opholdsmuligheder tilpasset mikroklima på torget. For skærmning mod vind og regn kan der arbejdes med tilbagetrækninger i første etasjen. Dette i kombination med bebyggelsens ytre konstruksjon kan skabe skærmede opholdssoner på bakkeplan tilpasset torgets mikroklima. Frem for uheldige konstruktioner som "add on's" kan en skærmet opholdssone således indarbejdes fasadekonseptet som del af en arkitektonisk helhet.

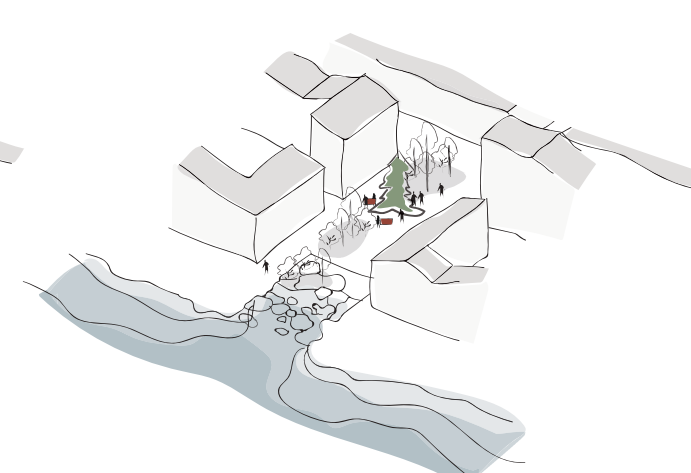
Eksempel på liv på torget en varm sommerdag: Leg med vand fra dysser, udeservering og liv langs rommets kant. Ophold i grønne nicher.

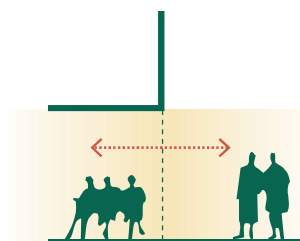
Eksempel på liv på torget en weekend-dag på høsten: markedsdag med opsættes boder på torgets fleksible areal og i grønne nicher.

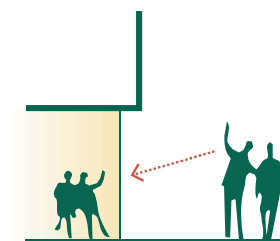
Eksempel på liv på torget en kold dag i februar: Kortvarrigt ophold, lysinstallation på væggen til Dora og midlertidig kunstelement

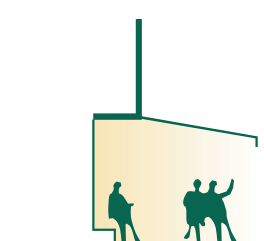
Liv på torget en dag i desember: Juletræ centralt på torget og skøjtebane på torgets centrale flade.

Samspil mellem livet i stueetagen, og livet på torget

Visuel kontakt mellem livet i stueetagen og livet i byens rum

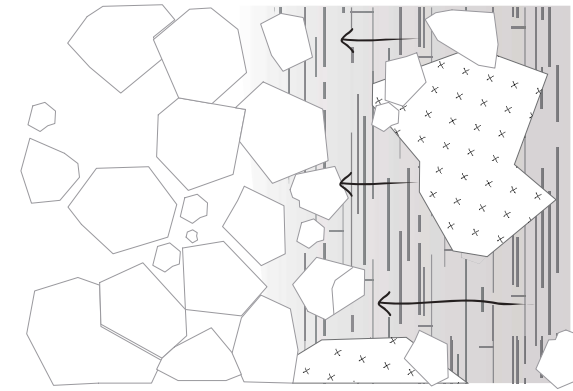

Attraktive opholdsmuligheder

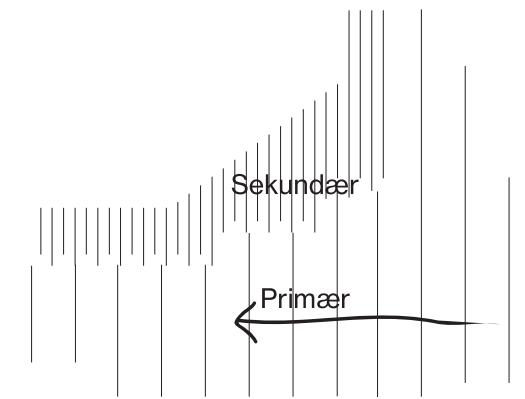
Belægningsprincipper

Doratorgets belægning spænder fra facade til facade brudt af plantebede samt permeable eller genbrugte belægninger. Doratorget ligger i forlængelse af Kulturaksen, hvor man kan videre føre samme belægningsprincipper for at skabe en tydelig sammenhæng. Belægningen understøtter pladsens funktion som multifunktionel bydelssplads, muliggør nedsivning af regnvand og skaber soner med mulighed for genbrug. Doratorgets landskab bryder Nidelvaparkens forløb med store stykker granit og skrånende beton trappe mod vandet. Belægningerne udføres til brug for gående, cyklister og ophold, men skal også være brugbart og robust underlag for tungere kørsel ifbm. varelevering og brandredning med stigevogn.

- Kørearealer udføres som belægningsfliser eller belægninger i materialerne: granit, beton m. kostet overflade, ru overflade eller med synlige tilslag som terrasso.
- Belægningen består af en gennemgående primær belægning og en sekundær belægning der udlægges under cykel p pladser og lignende. Derudover kan sekundær belægning anvendes som overgang til kanter og elementer og opholdssoner.
- Primær belægning udføres med store formater. Disse skal kunne tages med sugekop eller krog for fremtidig drift. Sekundær belægning kan udføres udføres som græsarmering af genbrug eller kan af ovenstående materialer.
- Doratorgets skrånende terræn mod vandet udføres i en delvist støbt beton flade der danner trin mellem de store granit stykker mod vandet. Overfladen her skal være særlig ru, kostet eller med synlige skærver.
- Der skal arbejdes med overgangen og detaljeringen mod promenaden.
- Farvetoner er grå, lune eller lyse. Grønne toner kan opnås ved at beplantning flettes ind vha. af fx brede fuger el. lign., hvor trafikale krav tillader det.
- Det er særligt oplagt at arbejde aktivt med at definere en æstetisk anvendelse af genbrugte materialer på torget jf. afsnit om ombruk.

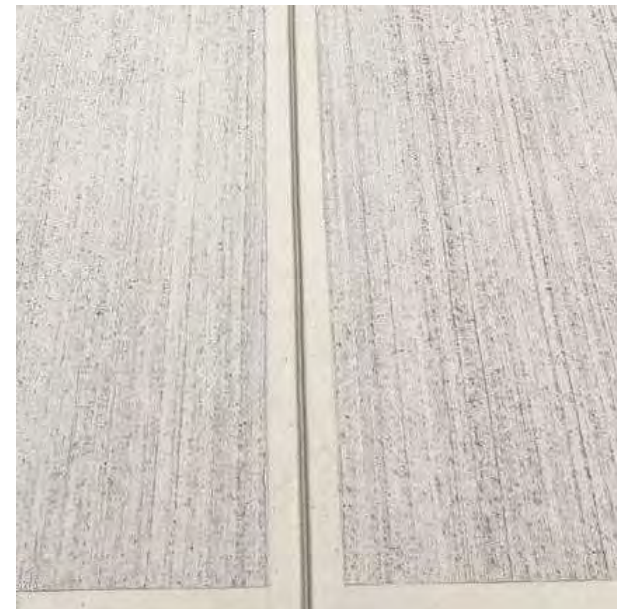
En skrånende belægning der møder de store granit stykker mod vandet udgør et markant landskabsgreb på Doratorget.

Primær belægning brydes af sekundær belægning ved bede, cykelparkering, ophold, brandopstilling og lignende.

Støbt beton med riller eller tilslag ved nedtrapping

Primær belægning, beton med kostet overflade

Primær belægning, beton med ru overflade muligt genbrug

Sekundær belægning, genbrugt granit med grønne fuger

Sekundær belægning, genbrugte materialer

Sekundær belægning, genbrugt granit

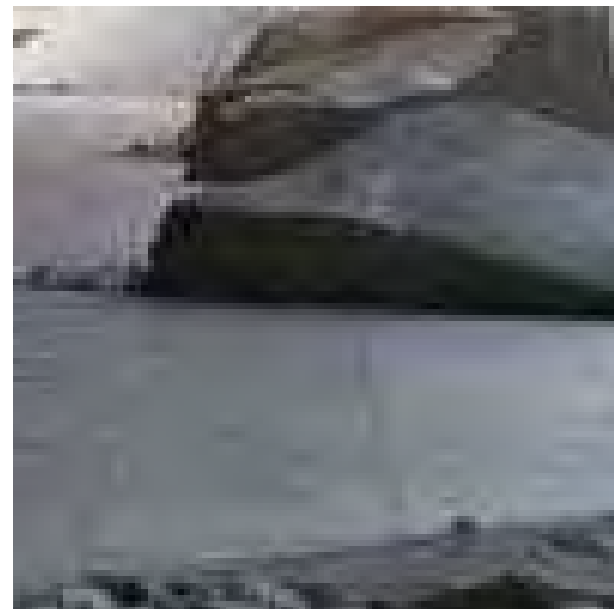
Elementer og inventar

Doratorgets karakteristiske elementer består af en landskabelig nedtrapning mod vandet og store elementer i granit der trækker vandet ind på torget og forbinder besøgende med Nidelva. Nedtrapningen tilgodeser adgang til tidevannet, hvor store granitsten der tydeligt markerer overgang til vandet. Pladsen brydes op af grønne bede med regnvandsbassiner og kulturelle spor i form af genbrugt belægning, og Dora II som baggrund samt plads til kunst. Materialerne karakteriseres ved store granit stykker fra naturen og stål, beton og træ som gennemgående materialer, der refererer det postindustrielle havnemiljø.

- Granit i store elementer i varierende størrelser, op til 8 meter lagt i kanten mod vandet, markerer sikkert overgangen til vandet, og bryder den omkringliggende skråning langs Nidelva.
- Insitu-støbt beton trappe som belægning mellem stenene mod vandet.
- Granitsten mod vandet er ikke skarpkantet (sprængte eller kløvet) men afrundet af naturen og fremstår med bløde former.
- In situ støbning udføres med grov overflade jf. belægnings afsnit. Støbning foretages omkring granitsten med revne fuger. Afskærmning og sikkerhed etableres med granit i overgang mellem beton og vand
- Centralt på torget etableres vanddyser, der kan anvendes om sommeren. En subtil integreret kant kan muliggøre skøjtebane om vinteren
- Centralt på torget er plads til kunstværk
- Dora II's facade forberedes til klatring, lys- og kunstinstallationer

Granit stykker markerer overgang

Granit stykker møder betontrappe

De store stykker på pladsen byder til ophold eller leg

Insitu støbt nedtrapning, udføres med grov overflade

Vegetationsarealer fungerer som regnvandbassin

Vanddyser eller skøjtebane på pladsen

Aktivering af Dora og kunst på torget

Belysning

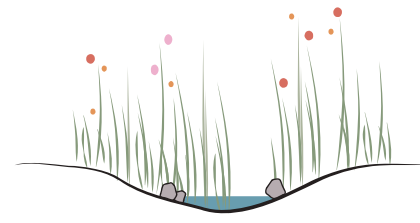

Ophold

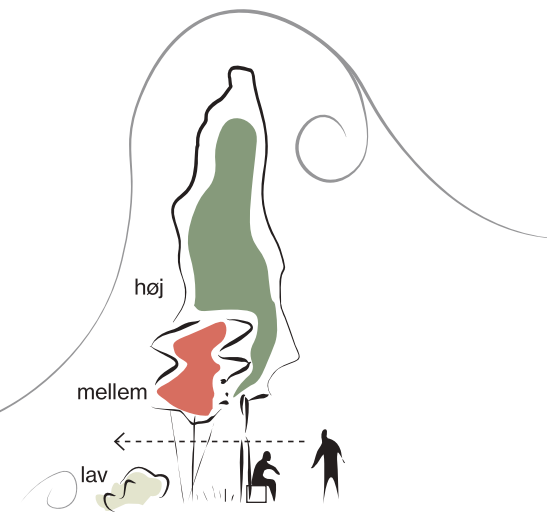
Beplantning

Doratorgets beplantning er en blanding mellem Elvepromenadens artssammensætning mod vandet samt bynatur på torget og mod Transitgata. Beplantningen består af ovennævnte, regnvandsbede samt vindtolerante træer og buske. Se desuden afsnit for naturtyper.

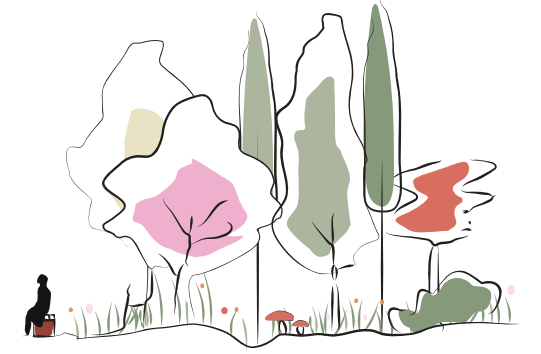
- Læ-bælter placeres langs parken for at reducere vindens påvirkning. Beplantningsgrupperne placeres så der sikres kig under træer, og view mod elverommet fra Kulturaksen friholdes.
- Læ-bælterne er bestående af høj, mellem og lav beplantning og kan etableres så der er frit udsyn for gående mellem stammerne. Læ-bælterne tager udgangspunkt i naturtypen kystskog.
- Beplantningen der strækker sig fra Transitgata og ned til vandet, varierer fra bynatur til en blanding mellem naturtyperne strandberg, rasmarshei og strandeng.
- Slyngeplanter kan plantes ved ytre konstruktion
- Vegetation skal tilgodese fokusarter baseret på afsnit om naturtyper og kan af æstetisk, funktionel og fremtidssikring blandes med op til 40% andre arter, der fungerer i samspil med naturtypen og lokationen.

Regnvandsbede med mulighed for nedsivning

Læ-bælter bryder vind og forbedrer komfort samtidig med der sikres frit udsyn under trækrone

Grupper af træer nedskalerer pladsen, bryder vinden, skaber nicher og afskærmer mod vejen

Hengebjørk, *Betula pendula dalecarlica*

Småbladlind, *Tilia cordata*

Ask, *Fraxinus excelsior*

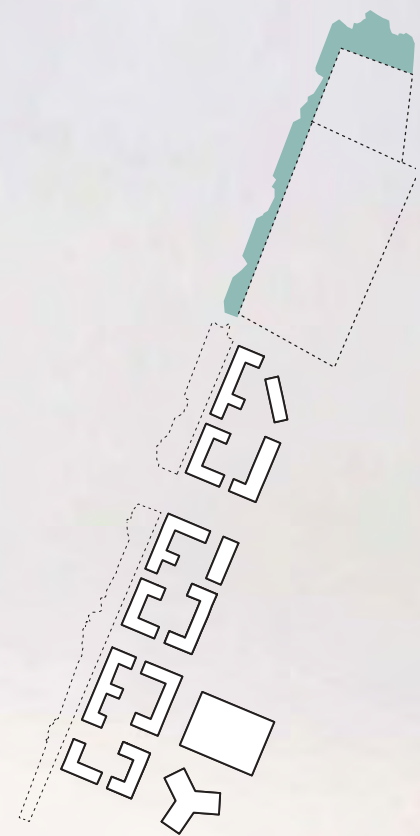
Villkornell, *Cornus sanguinea*

Skogstorkenebb, *Geranium sylvaticum*

Skrubbær, *Cornus suecica*

Transittparken

Eksempel på udsigt fra Transittparken

Vision og designprincipper

Grønt ankerpunkt i spidsen af Transittkaia

Transittparken ligger på spidsen af Transittkaia, og størstedelen af området fungerer i dag som aktiv beredskabshavn. Transittparken udvikles som en ny rekreativ lunge og som grønt ankerpunkt for enden af Elvepromenaden.

Med en fortsat aktiv Beredskabshavn vil udviklingen af Transittparken ske gradvist over længere en årrække. Fra fase I skal parken udgøre en destination, der tilbyder besøgende oplevelser med afsæt i nærhed til vand.

Kultur og dyrkning som driver for fellesskab

Over tid vil nyopståede pladsmuligheder skabe rom for en lang række anvendelsesmuligheder af Transittparken:

Transittparken kan udvikles som et laboratorium for bærekraft med afprøvning af nye metoder indenfor aqua-farmning, naturgenoprettelse og energiproduktion - faciliteter som understøtter Transittkaias grønne profil.

Dele af pirens nuværende åbne og fleksible flader kan bevares og udnyttes til kulturelle events for byen såsom koncerter, markeder og kunstprojekter.

Projekter indenfor dyrkning og afholdelse af events vil understøtte det lokale foreningsliv, danne rom for fellesskab og møder mellem byens borgere.

Bugtet kant og stiforløb (Fase I)

Kanten mellem vand og land bugtes, og der etableres en stiforbindelse langs Nidelva. Denne udgør et foranderligt forløb langs vandet og adskiller sig i karakter fra Elvepromenaden.

Landskabsrom med pavillon og udsigtspunkt på Transittparkens spids (Fase I)

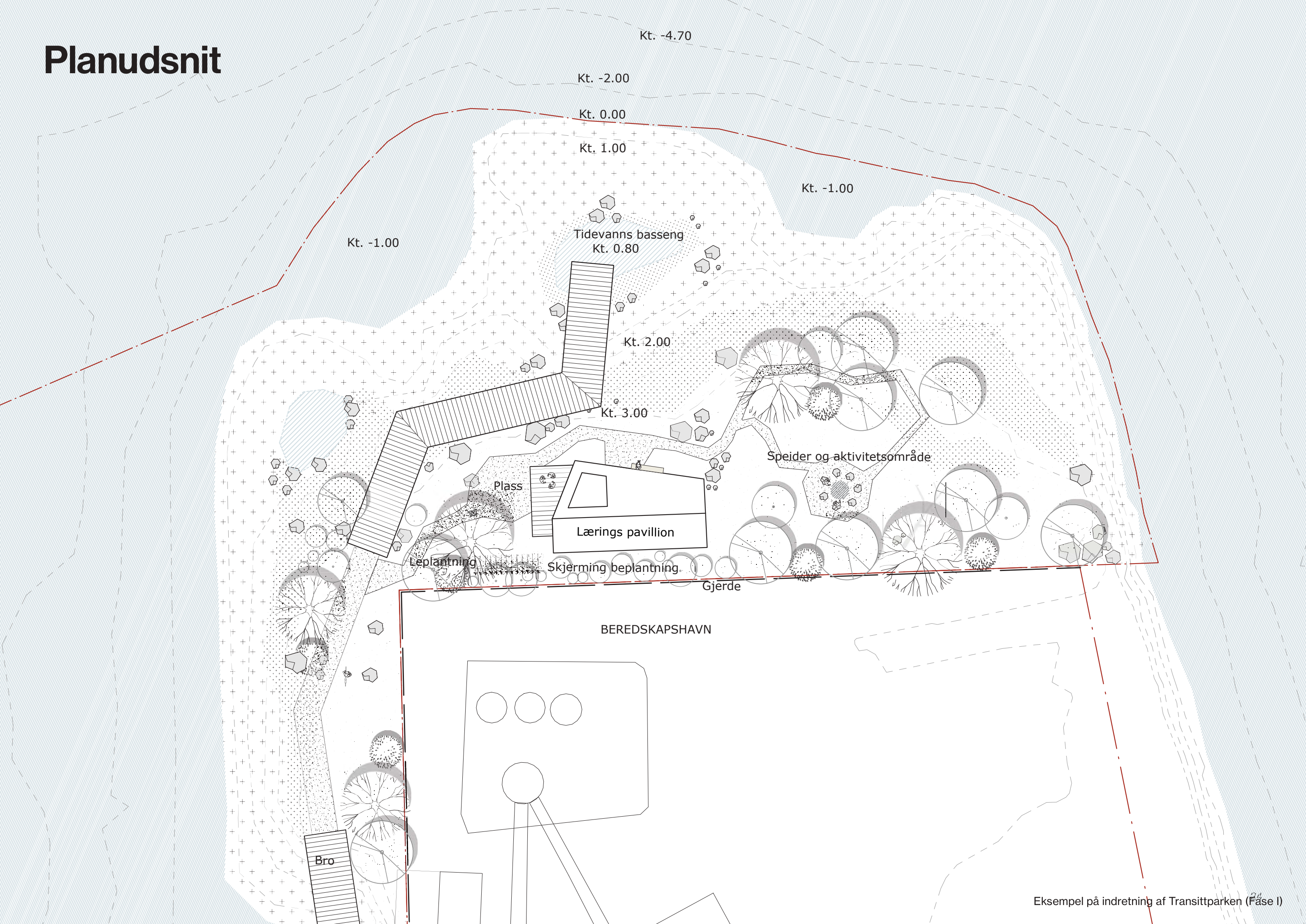
Der etableres en pavillon med mulighed for læ og siddepladser i kombination med en udsigtsplatform.

Bevaring af udvalgte industrielle elementer (Fase I)

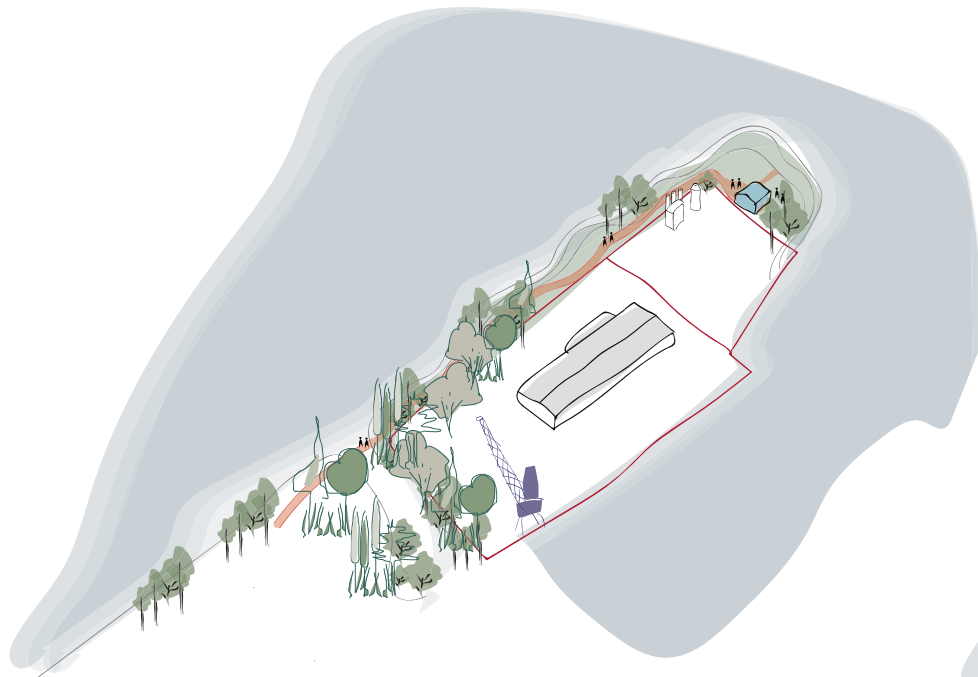
I omdannelse af Piren skal områdets rå karakter videreføres. Udvalgte industrielle og identitetsskabende strukturer og eksisterende landmarks skal indtænkes i områdets fremtidige indretning.

Planudsnit

Udvikling over tid

Utbygging af Transittparken vil skje trinnvis, og kan groft sett deles i tre utbyggingsfaser.

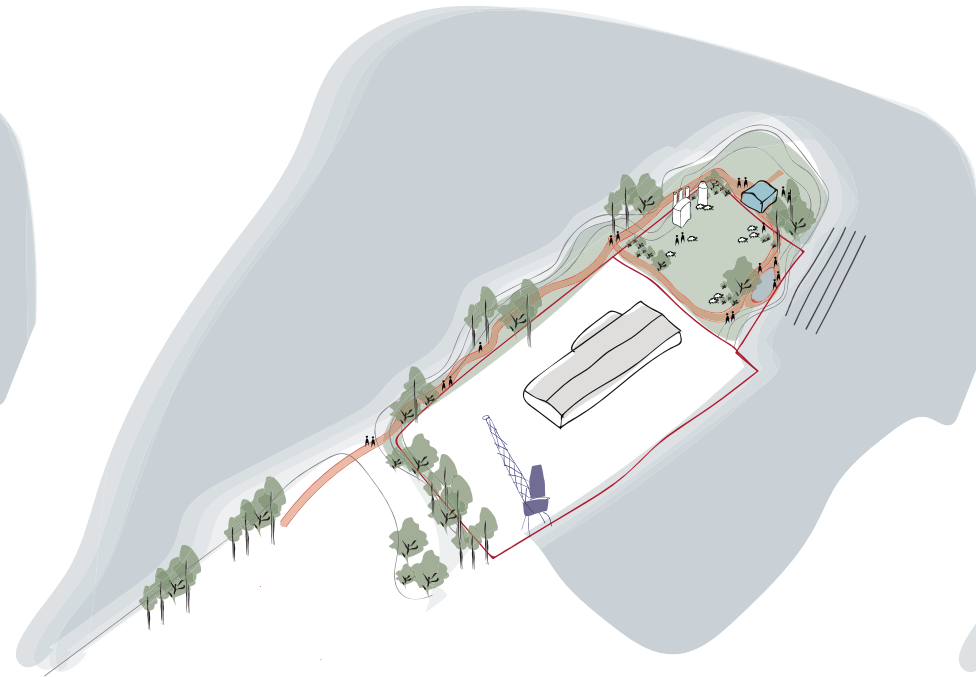
Fase 01: Aktiv Beredskabshavn

Mulig indretning:

Kant mellem vand og land bugtes, og der etableres en stiforbindelse langs Nidelva. På spidsen etableres en pavillon med mulighed for læ og siddepladser i kombination med en udsigtsplatform. Udvalgte industrielle elementer/bygg bevares.

Muligheder for anvendelse:

Transittparken kan fungere som rekreativ destination og ankerpunkt for enden af Nidelvaparken. Privat personer anvender pavillonens mulighed for læ, udsigt og ophold. Lokale institutioner, spejderforeninger mv. bruger bygget som udflugtsmål og til undervisning af mindre grupper.

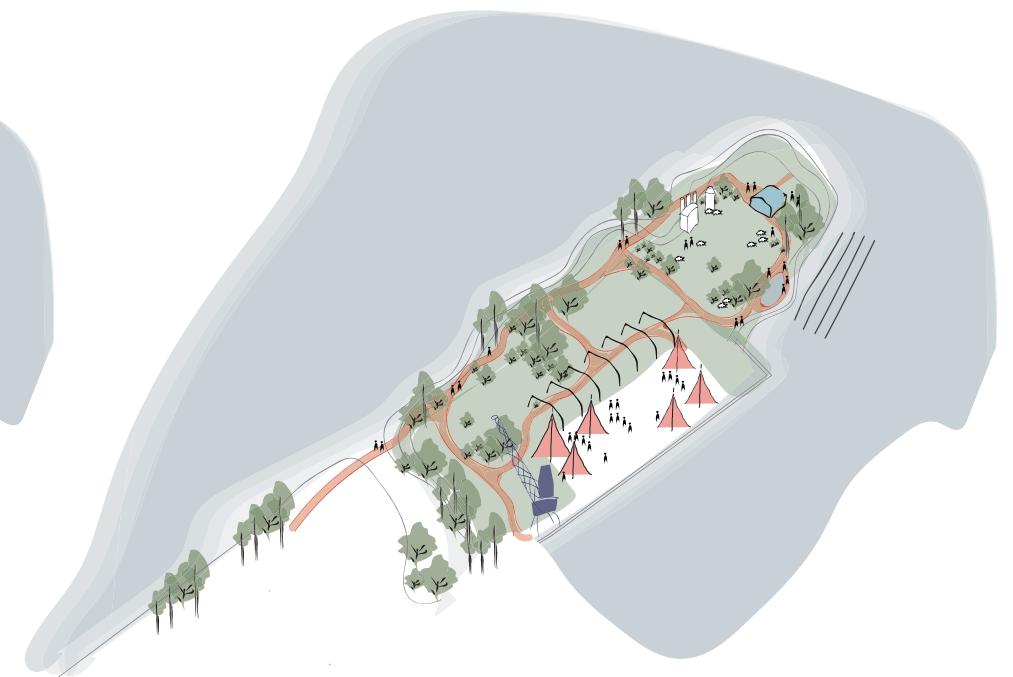
Fase 02: Reduceret areal til aktiv Beredskabshavn

Mulig indretning:

En aqua-have til dyrkning af muslinger etableres mod øst. I nærhed her-til etableres et skærmet badeanlæg. Et større asfalområde omdannes til grøntareal og der udsættes græssende sauer som naturpleje.

Muligheder for anvendelse:

Transittparkens attraktivitet som destination øges med henvendelse til en bred målgruppe af vinterbadere, foreninger og besøgende på søndagstur. Et græsningslaug til pasning af sauer stiftes.

Fase 03: Beredskabshavn lukkes og hele Transittparken åbnes op

Mulig indretning:

Hele Transittparken omdannes til at varieret landskabsrom, en kombination af områder med tættere beplantning og lysåbne arealer. Her kan besøgende både søge ro og fellesskab.

Stålrammer fra eksisterende beredskabsbygg bevares som identitetsskapende elementer sammen med dele af eksisterende asfalt, dette som fleksibel flade til events.

Muligheder for anvendelse:

Transittparken kan foruden rom for rekreation, dyrkning og foreningsliv nu også danne ramme for større kulturelle events med musik og teater, festival, markeder.

Belægning

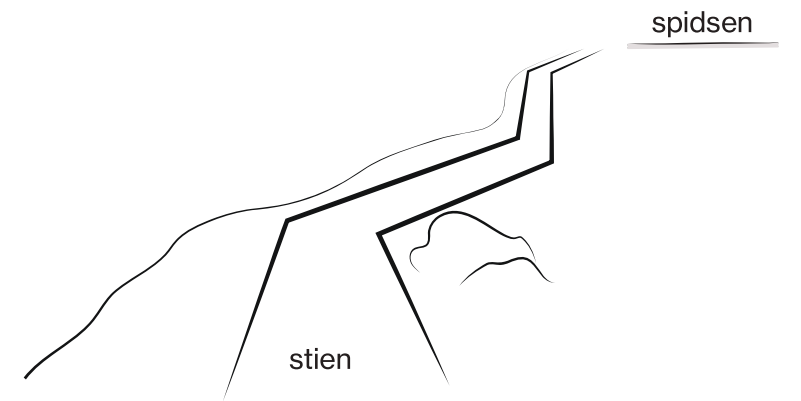
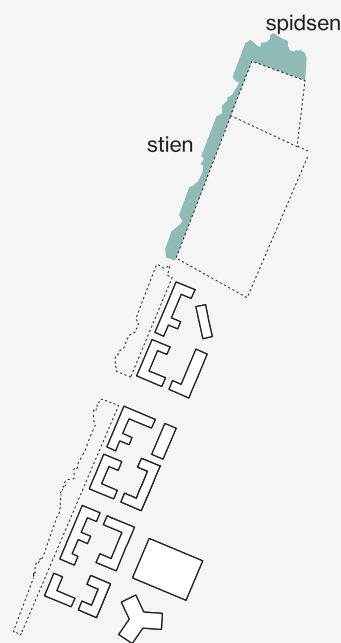
Transittparken ligger i forlængelse af Elvepromenaden, delt op af den Blå-grønne park, hvor der sker et materiale- og karakterskift i belægningen: I rommet på spidsen samt på stien der forbinder til Elvepromenaden. I Transittparken er der særligt gode muligheder for genbrug af materialer.

”Stien”

- Reagerer på den bugtede kant med et foranderligt forløb langs vandet
- Udlagt i grus, genbrugs materiale af beton eller natursten
- Forløbet skal så vidt muligt integreres i samspil med de store granitsten og kan støbes eller udlægges helt op til granitsten
- Den valgte løsning skal være ensartet i karakter og udtryk langs hele forløbet

”Spidsen”

- Består af en platform, hvor en pavillion kan etableres i forbindelse hertil
- Platformen kan udføres i kraftige sveller, som et trædæk eller udføres i faste materialer som beton og granit
- Omkring spidsen er mere uformelle stier, opholdslommer og adgangsveje udlagt i grus, genbrugs materiale eller natursten

Sti i grus

Belægning kan iscenesætte kanten i granit

Genbrug af stål og beton

Sti kan udføres i grus, skærver eller ukurant granit

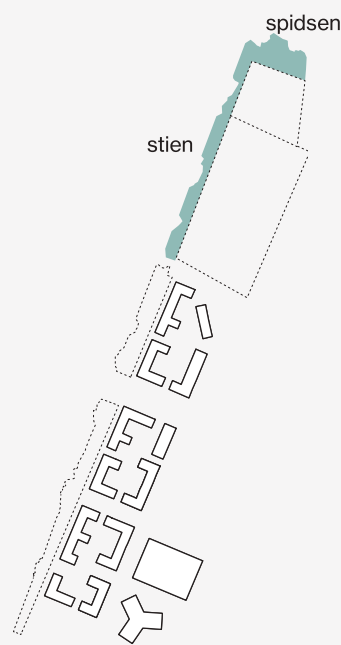
Udkigspost kan udføres som trædæk

Udkigspost på spidsen

Elementer og inventar

Pavillionen kan bruges til læringsformål, naturvejledning og andet. Gangbroen løber ud på spidsen og iscenesætter yderpunktet. Flere elementer går igen fra Elvepromenaden: inventar som cykelstativer, affaldsspande, pullerter, belysning og lignende udføres så det fremstår i samme familie af corten, støbejern, ubehandlet stål eller farve som corten som resten af Elvepromenaden. Herudover er der plads til kunst, bålsted og opholdszoner.

Iscenesættelse af naturen

Dødt ved udlagt til leg for barnlige sjæle

Fra broen kan tidevannet observeres

Naturvejledning, spejder forhold og læring

Bålplads og udflugtsmål

Kunst på spidsen

Beplantning

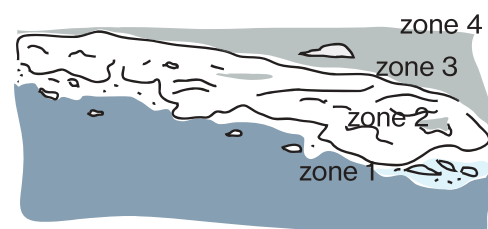
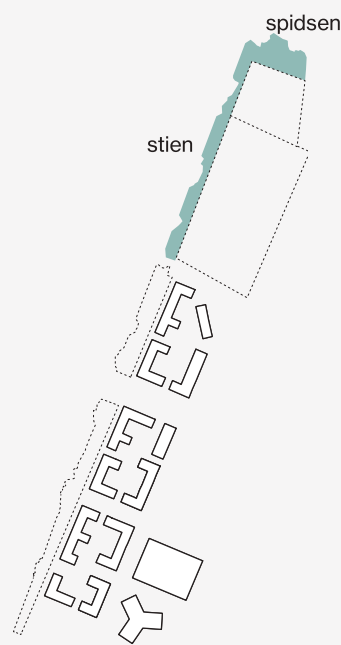
Elvepromenadens beplantningsprincipper i sonen fra vand til land fortsætter i Transittparken med afsæt i fire forskellige naturtyper; strandberg, rasmarkshei, strandeng og kystskog jf. beplantningsafsnit.

"Stien"

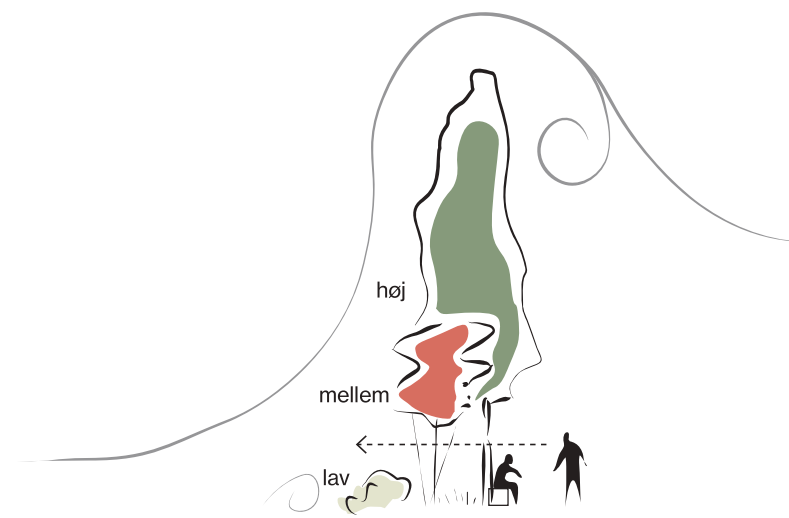
- Buske og træer placeres langs stien for at understøtte forløbet, have lægivende virkning samt afskærmning ved hjælp af beplantning langs Beredskabshavnens gjerde.

"Spidsen"

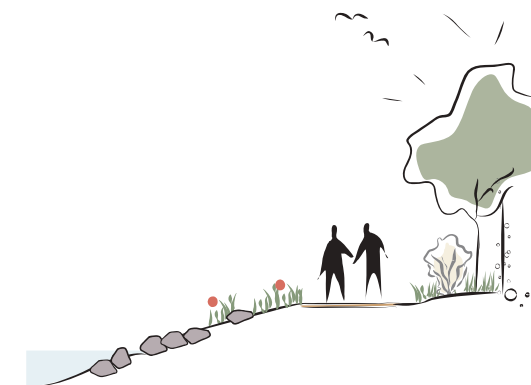
- Lægivende placering og gruppering af planter
- Rumskabende grupper af planter
- Vegetation skal tilgodese fokusarter baseret på listen i beplantningsafsnittet og kan af æstetisk, funktionel og fremtidssikring blandes med op til 40% andre arter, der fungerer i samspil med naturtypen og lokationen.
- Generelt skal planter være vind og salt tålende samt kunne klare sig i næringsfattig jord.
- Særligt nær vandet skal der skabes gode forhold for etablering af træer, buske og urter i mindre sedimenter mellem granit stykkerne.

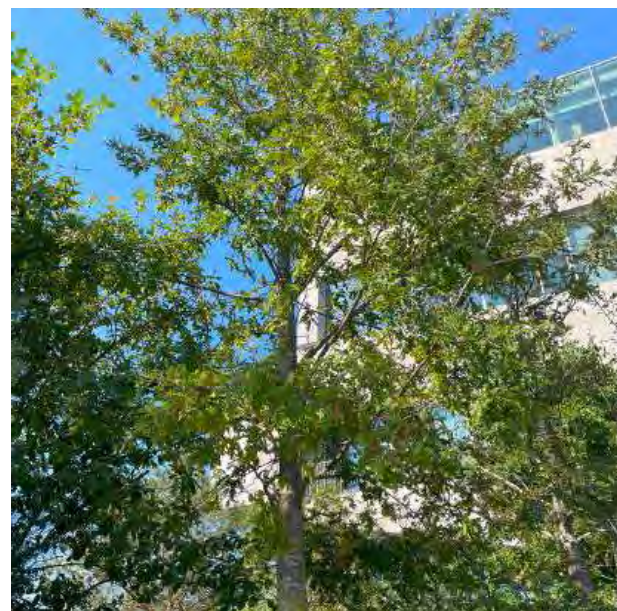
Beplantningen i kanten mellem land og vand udføres for at styrke biodiversitet i de fire zoner

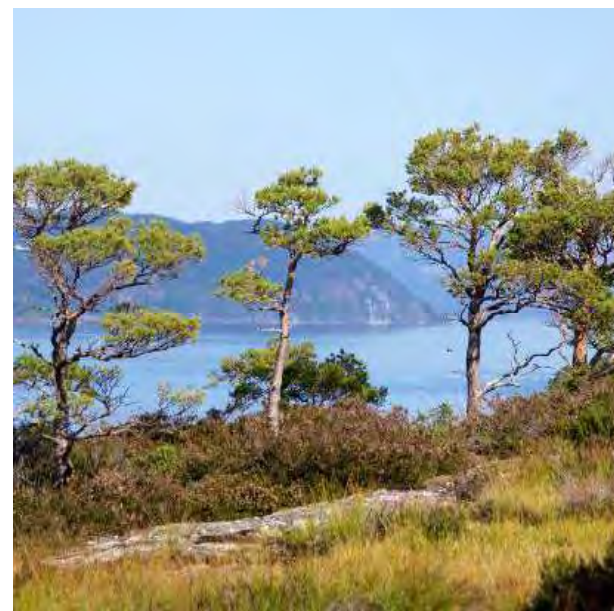
Læbælte bryder vind og forbedrer komfort
Der skal tages højde for udikig i valg af planterarter og placering

Beplantning anvendes som afkærmning på dele af gjerdet mod Beredskabshavnen.

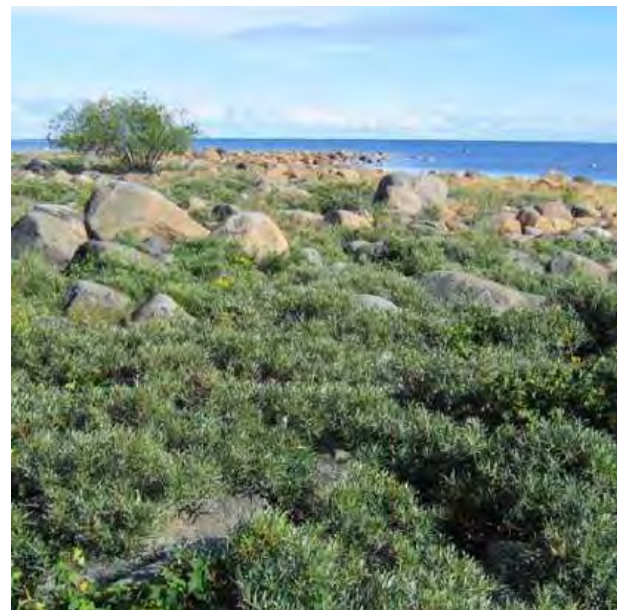
Osp, *Populus tremula*

Furu, *Pinus sylvestris*

Sommereik, *Quercus robur*

Tindved, *Hippophae rhamnoides*

Strandreddik, *Cakile martima*

Einer, *Juniperus communis*

Almenninge og tværgående passager

Eksempel på indretning af en tværgående passage

Vision og designprincipper

Tydelige øst-vest gående koblinger

Der skal være tydelige invitasjoner for besøkende på Transittkaia til at bevege seg på tvers av kvartalene og øst-vestgående byrom skal fremstå offentlige og inviterende. Funktioner på bakkeplan og indretning af landskab etableres således til at understøtte øst-vest gående bevægelse.

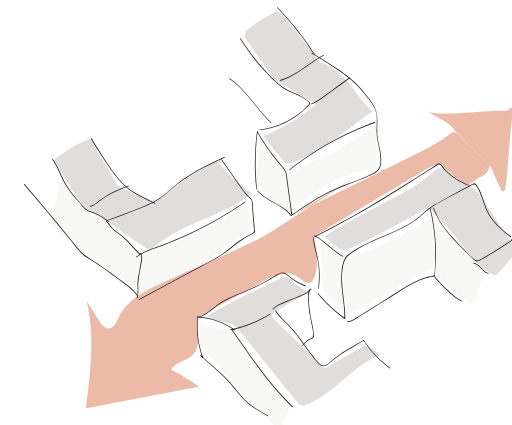
Almenninge og tværgående passager skal udvikles til grønne passager med lokalt præg. Her mødes beboere og besøgende i kantsoner omkring fellesfaciliteter og på hjørner mod Elvepromenaden.

Knækkede og rette romlige forløb

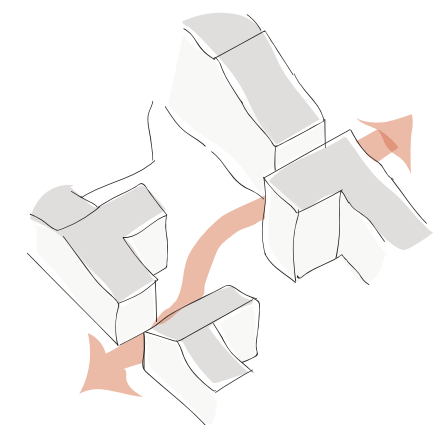
Øst-vest gående almenninge og tværgående passager udformes som en kombination mellem rette og knækkede rumligheder, for varierede rumlige oplevelser og kontakt til elverommet. De knækkede forløb bryder desuden vinden fra vest.

Mødesteder i knudepunkter

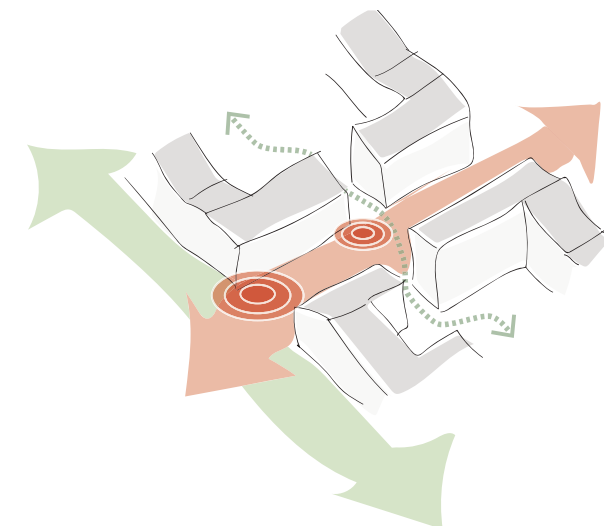
Almenninge udformes med mulighed for aktivitet i mødet med nord-syd gående forbindelser, hvor beboere og besøgende naturligt passerer forbi. Aktiviteter på hjørner mod Elvepromenaden markerer sig som fix-punkter ved bevægelse langs vandet.

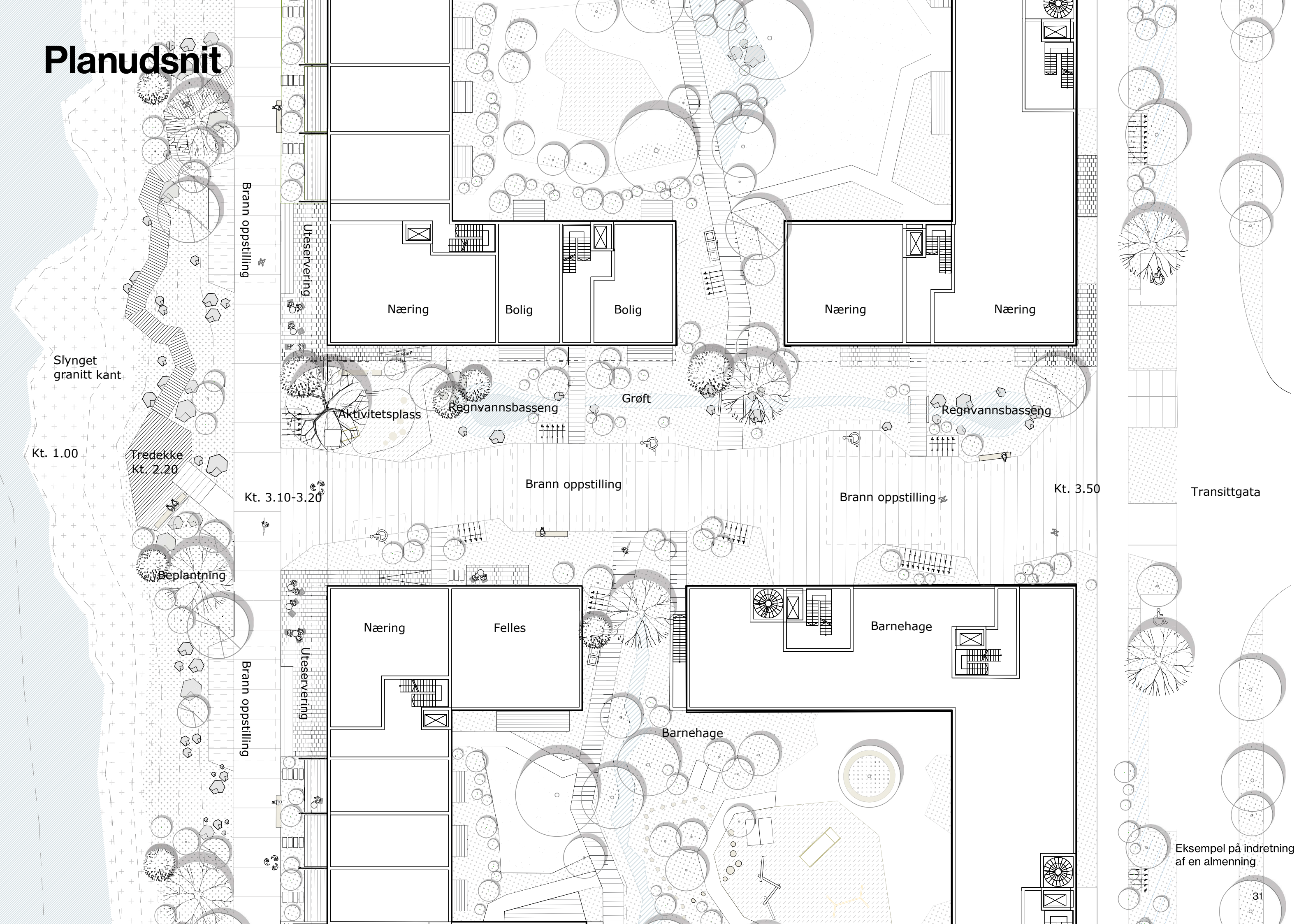
Almenning i forlængelse af Båtmannsgata

Passage gennem kvartal

Planudsnit

Slynget
granitt kant

Kt. 1.00

Tredekke
Kt. 2.20

Bepantning

Brann oppstilling

Uteservering

Næring

Bolig

Bolig

Næring

Næring

Aktivitetsplass

Regnvannsbasseng

Grøft

Regnvannsbasseng

Kt. 3.10-3.20

Brann oppstilling

Brann oppstilling

Kt. 3.50

Transittgata

Næring

Felles

Barnehage

Barnehage

Uteservering

Brann oppstilling

Eksempel på indretning
af en almenning

Planens lag

Funktioner på bakkeplan

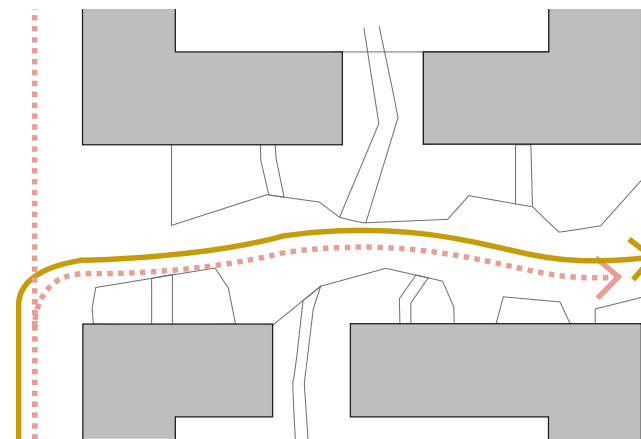
Hjørner mod Transittgata og Elvepromenaden aktiveres for at skabe tydelig invitation til ophold og passage igjennom allmenninge og tværgående strøk. Funksjonerne mot almenninge må have ulike karakter, for at sikre variation og aktivitet på flere tider af døgnet.

Flow

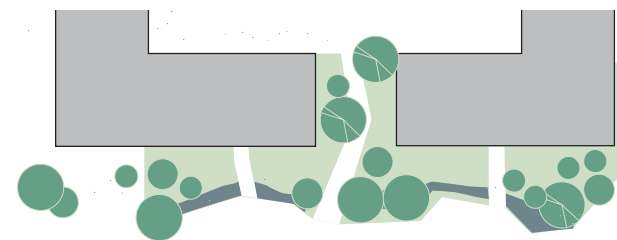
Almenninge skal indrettes på de muke trafikanter betingelser og byrommene indrettes som shared-space for gående og syklister. Kørsel skal begrænses til et minimum og vil bestå i lejlighedsvis varelevering, HCP, flyttebiler og redningskøretøjer. I tværgående passager mellem gårdsrom er kørsel kun tilladt i forbindelse med HCP og for redningskøretøjer.

Grøntareal og soneinddeling

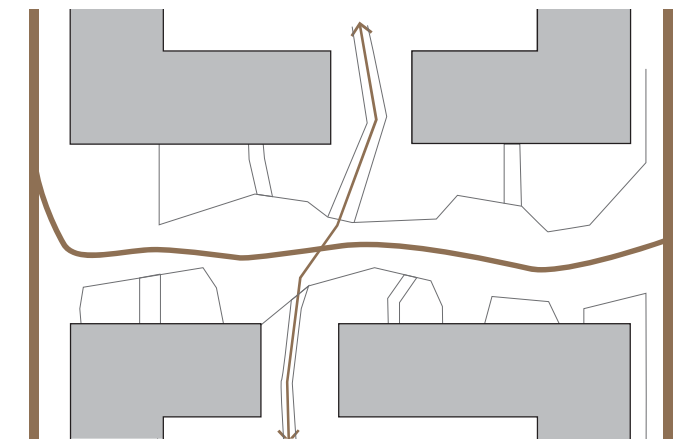
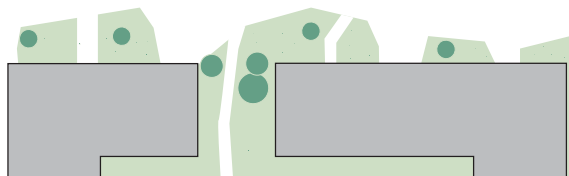
Almenninge inddeles i forskellige soner: et belagt areal for muke trafikanter og med lejlighedsvis kørsel. Der etableres et smallere grøntareal i rommets sydlige side mod kantsoner og et bredere grønt areal med regnbede mod kantsoner i den nordlige del.

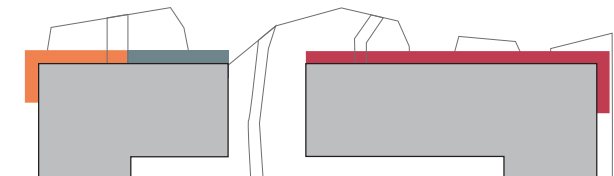
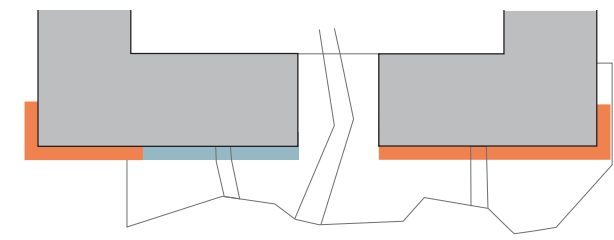
Lejlighedsvis kørsel

Grøn og blå struktur

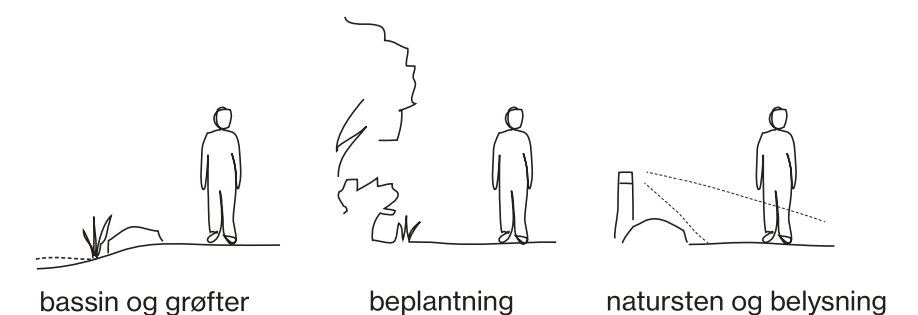
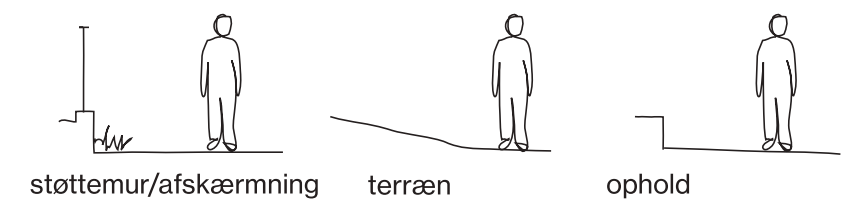
Flow muke trafikanter

- Aktive næringskantsoner
- Boligkantsoner og fellesfunksjoner
- Barnehage

Overgang mellem offentlige strøg og gårdsrom

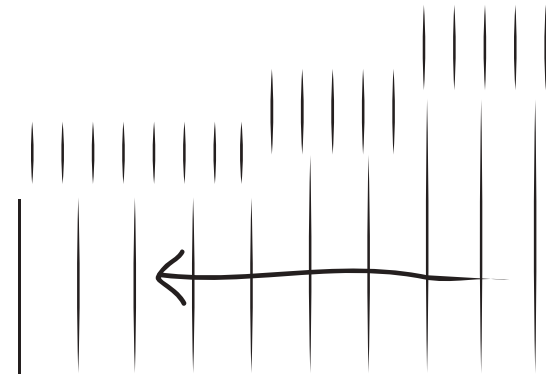
Forskellige landskabelige elementer anvendes for at markere overgangen mellem offentlige strøg og almenninger mod de semi-private gårdsrom. Landskabelige elementer såsom variationer af afskærmning, terrænforskel, markeringer i belægninger og vandelementer adskiller de to rom.

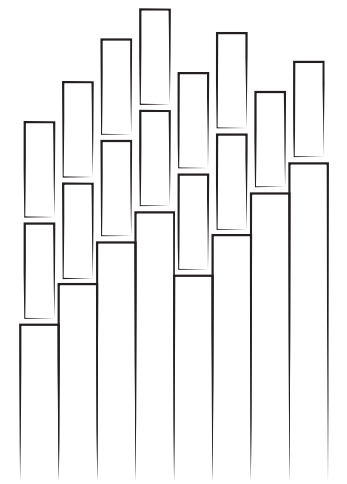
Belægning

Almenninge har et gennemgående belægningsudtryk fra Transitgata i øst til promenaden i vest. Almenningenes møder med promenaden skal være i fokus. Dette kan ske ved at 'flette' overgangen sammen med mindre naturstensformater før promenadens belægning eller lave en tydelig markeret overgang. Dette uden at promenadens belægningsforløb brydes. Belægningerne udføres til brug for gående, cyklister og ophold, men skal også være brugbart og robust underlag for tungere kørsel ifbm. varelevering, snerydning og stigerejsning samt brandredning med stigevoغن.

- Kanter mellem plantebede og den belagte hovedforbindelse opleves helt eller delvist takket i et andet udtryk end den gennemgående belægning.
- Adgangsstier til bolig og gårdrum skal udføres i andet materiale end Almenningens generelle, såsom teglklinter el. lign.
- Kørearealer udføres som belægningsfliser eller belægninger i materialerne: granit, beton m. kostet overflade eller med synlige tilslag som terrasso samt grus.
- Belægningen består af en gennemgående primær belægning og en sekundær belægning der udlægges under cykel p pladser, udvidet brandopstillingsarealer og tilsvarende zoner. Derudover kan sekundær belægning anvendes som overgang til kanter og elementer og opholdszoner.
- Sekundær belægning udføres som græsarmering eller genbrug og kan udformes af ovenstående materialer.
- Der skal arbejdes med overgangen og detaljeringen mellem Elvepromenaden og Almenninge således at overgangen flettes sammen.
- Holdepladser udføres i sammenhæng med øvrigt belægningsudtryk og må ikke markeres med thermoplast, men derimod med subtile, integrerede markeringer såsom parkerings søm.
- Opholds-og legeområder samt cykelparkering kan udføres som grus eller lignende ubundne materialer.
- Farvetoner er grå, lune eller lyse. Grønne toner kan opnås ved, at beplantning flettes ind vha. af fx brede fuger el. lign., hvor trafikale krav tillader det.

Primær belægning med gennemgående fuger vinkelret på facaden

Sekundær belægning ved cykelparkering, ophold, brandopstilling og lignende. Fuger vinkelret på gangretning

Primær belægning, behandlet genbrugsbeton, ru

Primær belægning, beton med takket kant og ru overflade

Primær belægning, granit

Sekundær belægning, genbrugt beton med

Sekundær belægning, granit

Sekundær belægning, granit

Elementer og inventar

Almenningens elementer og inventar består i en blanding af stål, træ og genbrugte materialer samt aktivitetspladser i naturmaterialer domineret af træ, uden kraftige farver.

- Terrænmur v. næring udføres ens på hele strækningen i beton eller cortenstål. Højdeforskel mellem hævet nærings kantso-
ne og primær sti må ikke være højere end der kan undlades
værn og i en højde så det kan fungere som siddekant. I al-
menningen etableres rampe for niveaufri adgang til næring
mod Elvepromenaden.
- Som en del af bygningsmassens ytre konstruktion etableres
der espalié-afskærmning. Denne zone skal særligt koordine-
res mellem bygning og landskab.
- Hvor der ikke er ydre konstruktion kan espalier etableres frit
i terræn med en maks højde på 1,3 meter
- Små aktivitetslommer placeres i nærhed af Elvepromenaden
domineret af træ som materiale.
- Inventar som cykelstativ, træhulsrist, afvandingsrist, affalds-
spand, pullert, belysning, ledelinjer og lignende skal udføres så
det fremstår i samme familie af corten, støbejern, ubehandlet
stål eller farve som corten

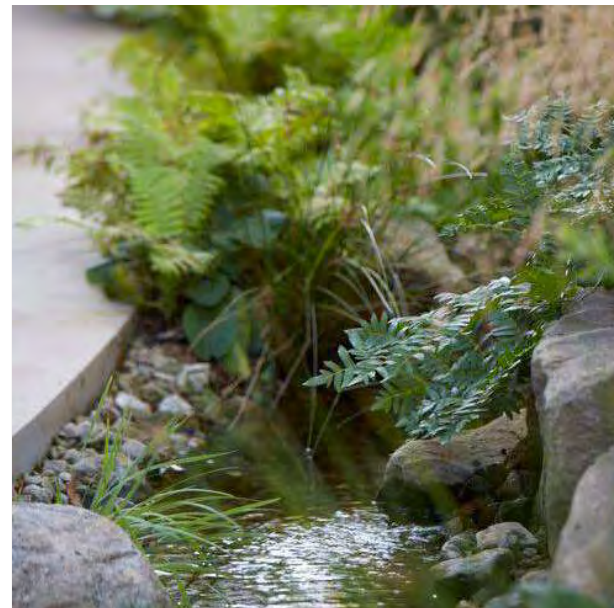
Aktivitetsplads i naturmaterialer

Leg på granit sten

Trædestubbe i træ

Bassin og grøfter

Opholdsplint i egetræ

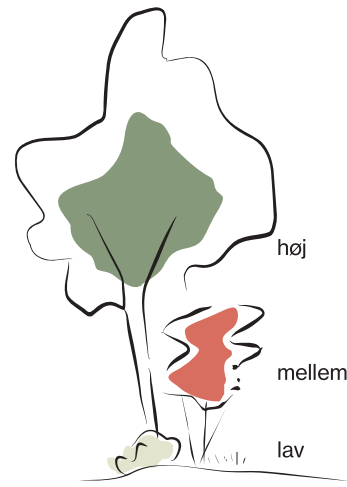

Ledelinjer og belysningspullert

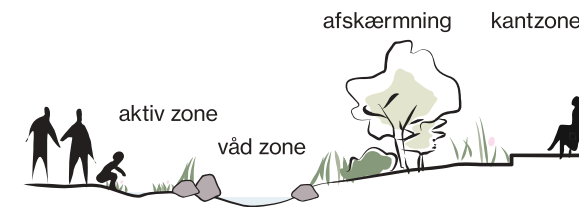
Beplantning

Almenningens grøntareal er bredest mod nord, og smallere mod syd. Mod nord kan der stå flest træer, mens der mod syd kun kan etableres små træer og buske, da der i disse områder ligger regnvandsledninger. Vandet ledes mod nord til et sænket fordrøjnings- og infiltrationsareal med egnede græsser og urter. Beplantningen mod kantsoner ved boliger skal etableres som "afstandsgrønt", der bidrager til at afskærme i nødvendigt omfang mellem den offentlige sti og boligerne. Åbninger mod gårdrom markeres med en tættere plantning af træer og buske der adskiller det offentlige rom og det semi-private gårdrom. Plantearter tager afsæt naturtypen Gråorskog der blander sig med Elvepromenadens Kystskog jf. beplantningsafsnit sidst i dokumentet. Generelt tilpasses beplantningen til de lokale forhold.

- Højere plantetæthed ved åbning til gårdrom, her skal tages højde for sol i gårdrom.
- Trafikale oversigtsforhold skal påtænkes ved placering af træer og buske
- Langs bebyggelsen etableres en varieret bund med mellem-høje græsser, buske og små flerstammede træer der skaber en afskærmning mellem den offentlige promenade og bebyggelsens private zoner.
- Slyngplanter kan plantes ved ytre konstruktioner og placeres i overgang mellem bolig og næring med fokus på at afskærme 1 etage.
- Vegetation skal tilgodese fokusarter baseret på listen i beplantningsafsnittet og kan af æstetisk, funktionel og fremtidssikring blandes med op til 40% andre arter, der fungerer i samspil med naturtypen og lokationen.

Træer, buske og bunddække placeres med fokus på niveauer; lav, mellem og høj for at opnå den ønskede effekt

Beplantningen afskærmer mod og mellem private terrasser. Stensætning og indretning af bassiner tilgodeser interesserede børn

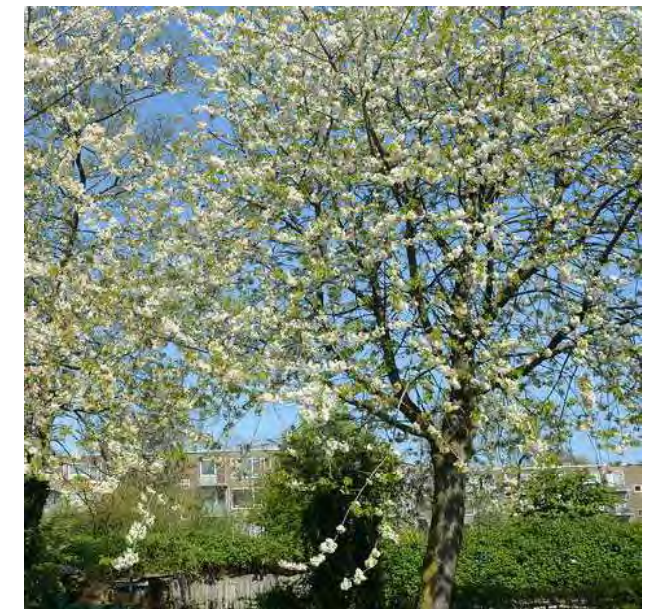
Høj beplantningstæthed i passager til gårdrom markerer overgang mellem offentlig/semi-private gårdrom

Svartor, *Alnus glutinosa*

Gråor, *Alnus incana*

Villkirsebær, *Prunus avium*

Strutseving, *Matteuccia struthiopteris*

Hvitveis, *Anemone nemorosa*

Skogstjerneblom, *Stellaria nemorum*